

Ad S. 10 Dr. Litt. Quint. Auguig.
vom 2ten May, 1791. N. 12.

N. 11

Caps. 60 (6

GEORG. CHRISTOPHORI STARCK
I. U. DOCTORIS
TRACTATUS
DE
SUMMA APPELLABILI
IN DEFERENDIS
AD
SUMMA IMPERII TRIBUNALIA
PROVOCATIONIBUS
RITE AESTIMANDA.

WEZLARIAE,
IMPENSIS PHILIPPI IACOBI WINCKLERI.

GEORGE CHRISTOPHORI STARCK

I. U. DOCTORIS

TRACTATUS

DE

SUMMA APPELLABILI

IN DEFERENDIS

AD

SUMMA MATERIE TRIENNALIA

PROVOCATIONIBUS

ANTE AESTIVANDAM

WILHELMUS HILBERT JACOBI WILHELMUS

WILHELMUS

WILHELMUS HILBERT JACOBI WILHELMUS

121

CONSPECTUS.

SECTIO I.

De Provocationum ad Summa Imperii Tribunalia Abusu, vero tum exclusae, tum restrictae appellandi facultatis in Germania fundamento.

- §. I. Appellationum in Germania usus et abusus.
- §. II. Sollemnia ac fatalia propter abusum beneficii appellationis sunt introducta.
- §. III. De hoc quidem hic non, sed de exclusione et restrictione appellationum, praecipue ex capite deficientis summae appellabilis differitur.
- §. IV. Intuitu summae appellabilis magna apprehenditur in Germania differentia.
- §. V. Hujus differentiae causa est benigna praesumptio.
- §. VI. Quo major praesumptio pro iudice bene ordinato, eo pinguius privilegium ei ab augustissimis Imperatoribus datum est.
- §. VII. Haec praesumptio, quatenus in censum veniat, si gravamina dubia videantur? quaestio est.
- §. VIII. Collatione iudicis inferioris cum appellante instituta, praesumptio non tam est pro appellante, quam pro iudice erit praesumendum.

SEC.

SECTIO II.

De Exclusa per Leges Imperii perque Privilegia de non appellando illimitata appellandi facultate.

§. IX. Maxima praesumptio privilegiis de non appellando illimitatis occasionem dedit, quibus ornatissimi S. R. I. Electores et nonnulli potentissimi Principes existunt.

§. X. Eadem occasionem dedit exclusioni quarundam causarum ob earum qualitatem, quales sunt:

1.) reservata Caesarea.

2.) causae comitiales.

3.) circulares.

4.) causae spirituales, matrimoniales et ecclesiasticae.

rum a) Catholicorum.

rum b) A. C. addictorum.

5.) causae politicae, *Polizeisachen*.

6.) causae criminales.

SECTIO III.

De Restricta ad Summam appellabilem appellandi Facultate.

CAPVT I.

De Summae appellabilis quantitate.

§. XI. Restricta ad summam appellabilem appellandi facultas, quomodo sit intelligenda?

§. XII. Summa appellabilis dividitur in summam ordinationis ac privilegii, ac illius.

I.) quantitas consideratur,

A.) ex regula,

a) ratione fortis.

§. XIII. b) ratione annuorum reddituum.

§. XIV.

§. XIV. Ubi quaeritur:

α) an annui redditus irredimibiles, extante aliquo privilegio de non appellando limitato, Summam constituent appellabilem, prouti in O. C. definiuntur, an vero major summa reddituum privilegio adaequata requiratur?

§. XV. β) an quatuor vel quincunces pro centenis statuendi?

§. XVI. B.) per modum exceptionis

a) vi dispositionis legis intuitu pauperum, ubi quaeritur:

α) an haec dispositio servanda sit extante aliquo privilegio de non appellando?

§. XVII. negatur intuitu privilegiorum ante R. I. N. acceptorum,

§. XVIII. et similiter de recentioribus.

§. XIX. β) an et quatenus annui redditus intuitu pauperum summam constituent appellabilem?

§. XX. b) vi privilegii specialis, quo plures Status Imperii honorati sunt, qui recensentur.

§. XXI. α) An summa privilegii per auctam summam ordinationis ipso jure aucta sit?

§. XXII. β) An et quatenus privilegia excludant

a) querelam nullitatis

1) sanabilis,

§. XXIII. 2) insanabilis,

§. XXIV. γ) An excludant querelam denegatae sive protractae justitiae?

§. XXV. I. An in querela nullitatis summae ordinationis. II. An ejusdem in querela denegatae sive protractae justitiae et Mandatorum de administranda justitia ratio habenda?

§. XXVI.

§. XXVI. Affirmatur intuitu primae,

§. XXVII. Intuitu quaestionis secunda responderetur cum distinctione.

CAPUT II.

De Summae Appellabilis Computatione.

§. XXVIII. Computatio summae appellabilis dijudicatur

A) ratione constituendae quantitatis secundum praescriptionem legis, et quaeritur,

a) qualis summa sit spectanda,

α) an gravaminis duntaxat,

§. XXIX. β) an vero summae petitionis ratio habeatur?

§. XXX. b) An plures ac diversae summae ad constituendam summam appellabilem possint cumulari?

§. XXXI. c) An residui redditus vel residuae usurae in computationem veniant?

§. XXXII. Reditus annui ab usuris distinguuntur,

§. XXXIII. α) quid intuitu reddituum,

§. XXXIV. β) quid intuitu usurarum sit statuendum et quidem

I.) si cum sorte petantur; et

§. XXXV. affirmativa refutatur.

§. XXXVI. II.) Si solae usurae objectum constituent, summamque appellabilem adaequant, an appellationi sit locus?

§. XXXVII. α) An interesse in lucro cessante et damno emergente consistens summam efficiat appellabilem?

§. XXXVIII. c) An pretium affectionis?

§. XXXIX.

- §. XXXIX. *f*) An jura incorporalia, in specie
α) an servitutes, et quatenus haec inter jura in-
 aestimabilia sint referendae?
- §. XL. *β*) An alia incorporalia certam aestimatio-
 nem plane non recipientia?
- §. XLI. *γ*) An injuriae?
- §. XLII. B) Ratione valoris monetae, qui diverso
 tempore diversus, id quod
- §. XLIII. A) De valore florenorum aureorum in pri-
 vilegiis de non appellando limitatis occurrente
 probatur;
- §. XLIV. Ad suscipiendam eorum reductionem praec-
 mittuntur generalia quaedam
α) de natura privilegiorum,
- §. XLV. *β*) de tempore, ad quodnam in determi-
 nando valore monetae ex praescripto legum sit
 respiciendum.
- §. XLVI. Simul quaeritur:
 I.) ex quo fonte valor floreni aurei sit hauriendus?
- §. XLVII. II.) qualis moneta pro norma in subdu-
 cendo calculo sit constituenda?
- §. XLVIII. III.) a quonam tempore hac in compu-
 tatione initium sit faciendum, ubi demonstratur:
 1) quod ultra annum constitutionis Camerae
 Imperialis ascendere foret superfluum,
- §. XLIX. 2) quod potius computatio ab anno con-
 stitutionis Camerae Imperialis sit repetenda.
- §. L. Haec computatio dividitur
α) in primam periodum monetariam florenorum
 aureorum,
- §. LI. *β*) in periodum monetariam florenorum au-
 reorum secundam,

§. LII.

- §. LII. c) in periodum monetariam florenorum aureorum tertiam,
 §. LIII. d) in periodum quartam.
 §. LIV. e) Refutatur praxis hodierna in hac materia.
 §. LV. B) De valore monetarum argentearum, in specie
 §. LVI. I) florenorum, qui occurrunt
 α) in privilegio Bremensi ac Hanoviensi,
 §. LVII. β) in privilegio Nassovio Ayraultensi et Waldeckensi;
 §. LVIII. II) Thalerorum qui occurrunt in
 α) summa ordinationis,
 §. LIX. β) in privilegio reipublicae Moeno-Francfurtensis.

CAPUT III.

De Summae Appellabilis Probatione.

- §. LX. Summae appellabilis probatio exponitur, et annotatur:
 a) quomodo fiat,
 §. LXI. b) quid a Summo Iudice sit observandum, si dubium adsit,
 §. LXII. c) quodnam remedium juris parti gravatae competat, si nil probatum, aut summa appellabilis quoad certam partem deficiat?
 §. LXIII. d) An elective cum beneficio appellationis? quod dijudicatur
 I) de jure communi,
 §. LXIV. de jure statutorio Moeno-Francfurtano.
 §. LXV. Epilogus.

Adjungitur appendicis loco testimonium praefecti rei monetariae Francofurtensis de valore monetae in privilegiis de non appellando limitatis obviae.

SECTIO I.

DE PROVOCATIONVM AD SUMMA
IMPERII TRIBUNALIA ABVSU, VERO TVM
EXCLVSAE TVM RESTRICTAE APPELLANDI
FACVLTATIS IN GERMANIA FVNDAMEN-
TO.

§. I.

*Appellandi vsus, quam sit frequens quam-
que necessarius, nemo est, qui nesciat,
quippe cum iniquitatem iudicantium vel im-
peritiam corrigit; inquit VLPIANUS a).
At neminem quoque fugit, quantus eius-
dem sit abusus. Innumera in Summis Im-
perii Tribunalibus huius rei extant testi-
monia. Quaeri iustitiam quisque appel-
lans*

a) in L. I. pr. π. de appellat. et relat.

• SECTIO I. DE PROVOCATIONVM

lans profitetur; sed si omnium appellatio-
num ad Summa Imperii Tribunalia delata-
rum calculus ineatur, vix alteram graua-
men apparens prae se ferre, ex indice de-
cretorum processuum Calendario Camerae
Imperialis adnexo, apparet *b*).

§. II.

b) Sic hoc indice teste

a I. Nou. 1768. vsque ad I. Nou. 1769.
decreti processus 123. deneg. 84.

a I. Nou. 1769. vsque ad I. Nou. 1770.
decreti processus 120. deneg. 61.

a I. Nou. 1770. vsque ad I. Nou. 1771.
decreti processus 117. deneg. 63.

a I. Nou. 1771. vsque ad I. Nou. 1772.
decreti processus 103. deneg. 67.

a I. Nou. 1772. vsque ad I. Nou. 1773.
decreti processus 80. deneg. 64.

a I. Nou. 1773. vsque ad I. Nou. 1774.
decreti processus 80. deneg. 86.

a I. Nou. 1774. vsque ad I. Nou. 1775.
decreti processus 93. deneg. 93.

a I. Nou. 1775. vsque ad I. Nou. 1776.
decreti processus 86. deneg. 76.

a I. Nou. 1776. vsque ad I. Nou. 1777.
decreti processus 82. deneg. 65.

Latius appellationis materiam exponunt IOH.

STRAUCH *de modo appellandi ad Cameram*, Ien.

1671. HENR. HAHN *de appellationibus et reli-*

quis

§. II.

Mouit hic abusus Romanos, vt appellationes variis circumscriberent sollemnibus, et terminis fatalibus c). Idem abusus in

quis suspensiuis remediis, tam iur. comm. quam iuxta R. I. N., O. C. et aliorum principatum constitutiones, recte et rite interponendis, Helmst. 1663. DOMINIC. ARVMAEVVS disp. de appellationibus, Ien. 1619. ANTON. AFFELMANN. diff. de appellationibus, Helmst. 1624. IOH. VOLKM. BECHMANN diff. de remed. appellationis, Ien. 1668. LAVTERBACH ad D. lib. 49. FRID. GERDES disp. de saluberrimo appellationis beneficio. CHRIST. L. B. de NETTELBLA disp. de appellat. ad iud. imp. aulic. IOH. HENR. BOCRIS obs. sel. circa mater. appell. &c. Bamb. 1745.

- c) De quibus adeundi integri tituli π. et Codicis de appellationibus et relationibus; quando appellandum sit et intra quae tempora; de libellis dimissoriis &c. Quibus addendi IO. IOD. BECK de fatalibus interponendae appellationis, Altorf. 1710. IOH. IAC. IOS. SÜNDERMAHLER progr. de adhaesione appellationis, an, et quatenus ea ab appellato intra decendum necessario fieri debeat? Herbipol. 1744. FRIED. GERDES diff. de saluber. appellat.

4 SECTIO I. DE PROVOCATIONVM

in patriam nostram introductus et latius
serpens mouit Legislatores nostros sum-
mos, vt feueriori cura appellantium petu-
lantiae obuiam ire statuerent. En verba
Recessus Imperii nouissimi in §. 108. „wie
aber zu verhüten, daß die Appellationes nicht
so häufig an Unser Kayf. und des Heil. Reichs
Cammer-Gericht gezogen werden, da haben
Wir — — — reiflich nachgedacht, und
mit

*appellat. benefis. §. 19. CHRIST. L. B. de NET-
TELBLA diff. de appellat. ad iud. imp. aul. cap.
VI. §. 5. seq. IOH. PHIL. IOS. de PRATO diff.
de fatalibus appellationis ad Cameram imper. Gieff.
1735. BURCH. HENR. TILEMANN disp. de apo-
stolis, Ien. 1670. H. ab EYBEN diff. de aposto-
lis, Helmst. 1672. EPHR. GERHARD de litteris
dimissoriis appellationum, Ien. 1713. CHRIST.
PHIL. RICHTER diff. de apostolis, Ien. 1659.
MEVIUS part. I. dec. 136. MACK extraiud.
cam. imp. thes. 22. seq. pag. 34. seq. KOCH
ad O. C. part. II. tit. 29. num. 39. seq. TEX-
TOR ad R. I. N. disp. II. §. 46. MYNSINGER
cent. IV. obs. 44. et 45. ab VFFENBACH de
consil. imper. aulic. sect. II. cap. 25. pag. 288.
FENNER diff. de appellatione extraiudiciali, an
impediat attentata, cap. II. §. 2. pag. 19.*

mit Umständen alles wohl erwogen, wie den
 itigirenden Partheyen der Weg zu Einbrin-
 gung etwa unnöthiger Appellationen, vermit-
 telst Vorschützung gewisser Verordnungen,
 vorgebogen, und nicht, wo nicht zu Unter-
 drückung, jedoch Verzögerung des Rechtens,
 zu eines und des andern zanksüchtigen Vor-
 theil und Belieben der Weg so gar offen stehen
 und gelassen werden möge.“ Et ita quidem
 compescendis appellantium circumventioni-
 bus sapienter constituerunt: I.) ne summa
 imperii archidicasteria, sanctissimum gra-
 uatorum refugium, paci publicae et arduis
 causis sacratum, leuissimis quibusque caus-
 sis obruantur et distineantur, summa,
 quam vocant, appellabili praescripta causa-
 rumque qualitate optime discreta; edixe-
 runt praeterea II.) vt priuilegia ab Au-
 gustissimo Imperatore omnis iurisdictionis
 et priuilegiorum fonte eum in finem ema-
 nata, sancte custodirentur, III.) vt prae-
 scripti in legibus imperii termini fatales,
 aequae ac IV.) sollemnia ad formam prae-
 scriptam curate obseruarentur.

§. III.

Arduum hoc argumentum idque frequentissimum mihi seligenti iam non animus est omnia colligere, exscribere et dicere, quae hac de materia centies dicta, collecta et exscripta sunt. Sic mitto nunc fatalia *d*). Vtrum horum rigor fit temperandus? An vero strictissima eorum observatio saluti publicae conveniat? in hoc alii inquirant *e*). Mitto formam appellat-

d) Conf. si lubet HENR. HAHN diff. *de appellationibus et reliquis suspensivis remediis, tam iur. comm. quam iuxta R. I. N. d. a. 1654., ordinationem camerae et aliorum principatum constitutiones recte et rite interponendis; cap. 6. Helmst. 1663.* IOH. PHIL. IOS. de PRATO diff. *de fatalibus appellationis ad cameram imperialem, Gieff. 1735.* IOH. MAVRIT. GVDENVVS *de fatalibus adpellationum, Erford. 1674.* IOH. FROMME *de fatalibus adpellationis, Gieff. 1702.* EL. CHRIST. GEISLER diff. *de fatalibus adpellationis, Erford. 1726.*

e) vid. L. B. ab ENDE diff. *de fatalium rigore iniquo poenisque contumaciae temperantis, Halae 1717.*

pellationum atque sollemnia *f*). Cum exclusione et restrictione appellationum, et hoc quidem ex capite deficientis *summae appellabilis*, prouocationibus ad summa Imperii Tribunalia deferendis, siue ipsis legibus imperii publicis, siue Imperatorum Augustissimorum privilegiis praescriptae, mihi res est.

§. IV.

Diuersam diuersis temporibus summam fuisse definitam, quis est, qui ignoret. Neminem quoque later, inter ipsos Imperii status magnam deprehendi varietatem. Sunt, qui priuilegio ad excludendas cuius-
uis

f) Latius hanc de sollemnibus materiam persequuntur IOH. FVCHS *de sollemnibus appellationum*, Kil. 1675. et 1705. CHRIST. WILD-VOGEL *de pecunia succumbentiae*, Ien. 1708. IOH. GOTTL. HEINECCIUS *de pecunia in casum, si causa ceciderit, ab adpellantibus, alioque remedio utentibus, deponenda*, Halae 1736. IOH. IER. BREIDENBACH *de cautione appellationis sollemni*, Marburg. 1746. IOH. CAROL. KOENIG *de iuramento appellationis* ad §. 118. R. I. d. a. 1654.

uis momenti appellationes muniti; sunt, qui ad certam pecuniae summam, eamque vel magnam vel modicam vel ordinariam in legibus determinatam adstricti sunt.

§. V.

Quaenam huius sit differentiae causa? vix est cur quaeramus, cum ipsa Augustissimorum Imperatorum priuilegia rationem prae se ferant g), e. g. priuilegium Moguntinum Ferdinandi III. d. 30. Apr. 1655. „Daß Sr. Lbd. — Dero Ertz-Stifts-Gerichter nothdürftiglich bestellen und versehen“ priuilegium Treuirensis Ferdinandi I. d. 23.

g) Accedit et R. I. N. in §. 108. „erinnern auch ernstlich hiemit und in Kraft dieses, daß Churfürsten und Ständ Dero Gericht mit qualificirten Leuten also bestellen sollen — — — damit sich niemand darwider zu beschweren — — — Ursach nehme“ nec non Rec. Dep. d. a. 1600. §. 15. „dieweil aber hierbey die höchste Nothdurft erfordert, daß in allen — — — Unter-Ober- und Hof-Gerichten — — — aufs ehst — — — visitirt, reformirt, mit verständigen Urtheilern besetzt.“

23. Nou. 1562. „indem auch offenbahr,
daß in Seiner Lbd. Ertz-Stift und Cburfür-
stenthum Trier, neben und über alle Unter-
Gericht ein ordentlich Hof-Gericht mit ver-
ständigen und geübten vom Adel und andern
Rechtsgelehrten stattlich besetzt,“ &c.

§. VI.

Optime gnari Augustissimi priuilegio-
rum conditores, quam vera sint verba VL-
PIANI b): *iudicem appellatum nonnunquam
bene latas sententias in peius reformare, ne-
que utique melius pronunciare, qui nouissimus
sententiam laturus sit, asserentis, praesum-
ptioni, quae pro omni iudice egregie mili-
tar, aliquid dandum crediderunt. Vnde
euenit, vt quo maior, quo fortior esset
praesumptio pro iudiciis status cuiusdam Im-
perii bene ordinatis, eo pinguius ipsi da-
tum fuerit priuilegium. Differentiae ergo
rationem eamque originariam in fortiori
praesumptione, quae statuum iudiciis, pro
eorum ordine, numero et auctoritate fa-
uet, colloco.*

§. VII.

b) in L. 1. pr. π. de appell. et relat.

10 SECTIO I. DE PROVOCATIONVM

§. VII.

Non inutilis fere quaestio videatur : quid in dubio de deferendis ad summa Imperii Tribunalia appellationibus, si graua-
mina fortassis dubia videantur, appellanti sit sperandum? Si antiquos rerum camera-
lium commentatores consulamus, vix ac ne vix quidem dubitandum erit, quin pro-
cessus in dubio decernantur. Sed si princi-
pium hoc ad legum normam examinetur, vix asserere ausim, locum illi inter iuris re-
gulas esse relinquendum.

§. VIII.

Ipsa summa appellabilis tam ordinaria quam priuilegiaria innuit, insignem sta-
tuum iudiciis praesumptionem haud dene-
gari. Idem innuunt fatalia et sollemnia appellationibus ex prouinciis ad suprema Imperii Dicasteria deferendis praescripta. Cumque in iure nostro *iudicis et viri boni* vocabulum pro synonymo habeatur *i)*,
statuum

i) L. 137. §. 2. π. de verbor. obligat., magis est, ut totam rem ad iudicem, id est, ad virum bonum remittamus &c. adde L. 17. §. 2. π. de iniur.

statuum certe suprema iudicia non minori praesumptione digna erunt existimanda, quam iudex praetoris pedaneus; imo, si dicendum, quod res est, maiori.

Iam si forsan collatio iudicii a quo sit instituenda, non ego is sum, qui illud cum supremis Imperii Tribunalibus, nomine Caesaris ius dicentibus, comparare audeam, *neque enim dubium*, in deferendis ad supremum iudicem processibus *ad hunc respicit*; sed collatio iudicis inferioris cum appellante erit instituenda.

Huius partes sunt, ut iudici supremo grauamina sua exponat. Quod si adeo obscure fecerit, ut neque ipse iudex supremus mente illa concipere possit, num hunc in dubio decreturum esse processus existimemus?

Absit hoc praeiudicium a nobis eo longius, quo magis iuris iustitiaeque castitati illud repugnat.

Si clare et perspicue grauamina exposuerit appellans, dubiumque adhuc videatur, utrum vere sit grauatus? iudex certe
infe-

inferior cum superiori nequaquam, sed cum ipso appellante erit conferendus, sicque statuendum, cuinam plus fidei, plus existimationis, plus praesumptionis in hoc dubio sit tribuendum?

Viri boni maiorem in dubio auctoritatem esse quam *partis*, iustitiam forte declinantis, vera forsan reticentis, falsa suggerentis, nemo non videt.

Et si appellatus cum appellante conferratur, victor cum victo, cuinam in dubio credendum? cuiusnam partes sint fauorabiliores? utrum illi in dubio palma eripienda? haud difficile est iudicatu.

Vnde efficitur, ut in dubio denegatum potius iri appellationes, quam decerni processus verear, si saltem ad legum normam rem examinem, salvo interim supremorum Iudicum, quorum auctoritatem demisse veneror, arbitrio.

SECTIO II.

DE EXCLVSA PER LEGES IMPERII PERQUE PRIVILEGIA DE NON APPELLANDO ILLIMITATA APPELLANDI FACULTATE.

§. IX.

Inter iudicia Sacri Imperii Statuum,
summa a Caesaribus praesumptione hono-
rata, sicque priuilegiis nullis limitibus cir-
cumscriptis ornata, eminent *electoralia*,
ipsa iam Aurea Bulla *k)* hoc priuilegio,
nouis postea priuilegiis firmato *l)*, deco-
rata.

k) cap. XI. §. 3. „quod nulli — personae eccle-
sijs huius modi (scil. electorum ecclesiastico-
rum) subiectae — — — a processibus, sen-
tentiis interlocutoriis et definitiuis siue prae-
ceptis — — — aut executionibus eorundem
— — — ad quodcumque tribunal aliud liceat
appellare, — — — Eandem constitutionem
— — — ad Electores saeculares — — — plene ex-
tendi volumus.“

l) De nouis priuilegiis de non appellando illimi-
tatis S. R. I. Electorum in genere conferendi
sunt IVST. ZINGERLING tract. *de appellationi-
bus*,

14 SECTIO II. DE EXCLVSA PER LEG. IMP.

rata. Sic gaudent illo et nouo priuilegio
illimitato ornati,

Electror *Moguntinus* ab Imp. Ferdinando III.

d. 30. Ap. 1655.

—— *Treuirensis* —— Carolo VI. d. 30.
Sept. 1721.

—— *Coloniensis* —— Ferdinando III. d.
20. Apr. 1653. *m)*

—— *Bauaricus* —— Ferdinando II. d. 16.
Mai. 1620. confirmato a Ferdinando III.
d. a. 1638.

—— *Saxonicus* —— Ferdinando I. d. 2.
May. 1559. *n)*

Elec-

bus, §. 70. sq. pag. 634. IOH. FABER *de iure
ac priuilegio de non appellando*, Argent. 1653.

IOH. GEORG. NEVREVTTER *diff. de priuilegio S.
R. I. Electorum de non appellando*, Mogunt.

1736. IOH. TOB. KOENIG *in meditat. de emen-
danda litium protractione circa appellationes euen-
tuales*, §. 9. pag. 29. Halae 1752. Repertor.
iur. publ. et feud. Tom. I. tit. appellation.

m) Quod autem priuilegium de non appellando
illimitatum haud est in vsu vi *Landtags-Schlusses*
d. a. 1655.

n) DOMINIC. ARVMAEVVS *diff. de Ducum et electo-
rum Saxoniae priuilegio de non euocando et non
appel-*

PERQUE PRIVILEG. DE NON APPELL.&c. 15

Elector *Brandenburgicus* ab Imp. Rudolpho II. d. 24. Iul. 1586.

—— *Palatinus* —— Ferdinando III. d. 17. Iul. 1652.

—— *Brunsvicensis* —— Carolo VI. d. 16. Aug. 1716.

Et inter Principes,

Austriaca Domus ab Imp. Carolo V. d. 8. Sept. 1530. confirmato ab Imp. Rudolpho II. d. 31. Iul. 1599.

Saxo-

appellando. Ien. AND. KNICHEN comment. in *Electorum et Ducum Saxoniae ius et privilegium litis prouocatoriae nescium*, Hanov. 1603. (in oper. Hanou. edit. 1613. pag. 145. sq.) BENED. CARPZOV diff. de iure ac privilegio *Electorum ac Ducum Saxoniae de non appellando*, Lips. 1655. IOH. FRID. HERTEL de privilegio *Saxonico de non appellando ad terras Misnicas, Thuringicas, et Franconicas extendendo*, Ien. 1734. IOH. SAM. BRVNNQUELL progr. quo, priuil. *saxon. de non appellando etiam querelam nullitatis, supplicationem, similiaque remedia ad summa imperii tribunalia excludere, ostenditur*, Ien. 1734.

16 SECTIO II. DE EXCLUSA PER LEG. IMP.

Saxonicae o) ab Imp. Ferdinando I. d. 2. May
1559.

Brandenburgica Electoralis ratione princi-
patuum fuorum p) ab Imp. Francisco
d. 31. May 1746.

Palatino Bipontina Domus aequae ac Ducatus
Iuliacensis ac *Montensis* ab Augustissimo
Francisco d. 1. Iul. 1764.

Brunsvicensis Domus Electoralis ratione Du-
catus *Saxo-Lauenburgici* q) et ditionis
Haddelensis ab Imp. Francisco d. 8. Nou.
1748.

Circulus Burgundicus vi conuentionis inter
Carolus V. Imp. et Status Imperii d. 26.
Iul. 1548. §. 5. et 6.

Serenissimus Landgravius Hasso-Cassellanus
r) ab Imp. Carolo VII. d. 7. Dec. 1742.

Sere-

o) Huc pertinent commentatores in priu. Saxon.
de non appellando supra iam allegati.

p) IOH. CAROL. KOENIG in *sel. iur. publ. nouiss.*
p. XXIV. cap. 8.

q) IOH. CAROL. KOENIG *loc. cit.*

r) IOH. CAROL. KOENIG *loc. cit.* p. VIII. cap. I.

Serenissimus *Hasso - Darmstadinus* s) a Püßsimo Francisco d. 11. Mai. 1747.

Württembergiae Ducatus vi Ordinationis iudicii aulici Würtemb. a Carolo V. Imp. anno 1555. confirmatae t), eo duntaxat casu, si lis inter subditos Würtembergicos oriatur ac decidatur. Alias, si inter subditum Würtemb. et extraneum litigetur et appellatio reseruetur, hoc privilegium cessat u). Vi confirmationis Caroli VI. Imp. d. a. 1712. hoc privilegium illimitatum extensum est ad Comitatum Montisbeligardensem.

Terrae Suecicae Germanicae vi I. P. O. art. X. §. 12. v).

§. X.

s) IOH. CAROL. KOENIG *loc. cit.*

t) ab VFFENBACH *de consil. imp. caes. aul. cap. V. sect. 2. tit. II. PORTNER in notis perpetuis ad ord. iud. imper. aul. tit. II. §. 3. p. 38. sq. IOH. PET. de LVDEWIG de praerogatiuis Ducatus Wurtembergici, sect. II. §. 3. pag. 50.*

u) De quo plura vide apud LAVTERBACH ad D. lib. 49. tit. 2. §. 6.

v) Quae privilegia de non appellando illimitata inveniuntur in L. B. de LVDOLF *catalog. priu.*

§. X.

*Nullam omnio summam attendi, si
causae qualitas id prohibeat w), nemo
nescit. In harum numero esse I.) causas
soli Caesari reservatas x) iisque adnumeran-
das*

*de non appell. cui adde PFEFFINGER ad Vitriar.
Tom. III. pag. 669. seq. et 932. seq. IOH.
GEORG. NEVREYTER diff. de privilegio S. R.
I. electorum de non appellando, Moguntiae,
1736. in 4to. BERN. LVD. MOLLENBEC de
privilegio de non appellando, Gieff. 1687. IOH.
IOCH. HARTMANN diff. de privilegio de non
appellando exceptionem litis in supremis imperii
tribunalibus pendentis impediante, Kilae 1734.
IVST. ZINGERLING tract. de appellationibus,
Basil. 1610. Recentiorum exempla ad manus
sunt.*

*w) In genere hac de materia conf. BLVM in proc.
camer. tit. 43. PFEFFINGER ad Vitriar. lib.
IV. tit 6. §. 33. pag. 597. NICOL. CHRISTOPH.
de LYNKER tractat. iurid. de causis iudicium
camerale fundantibus, cap. 4. Ien. 1689. et
Hal. 1735.*

*x) CHRIST. L. B. de NETTELBLA diff. de appella-
tione ad iud. imper. aulic. cap. III. §. 5. Gry.
phisw. 1736. FRID. GVIL. TAFINGER diff.
de suprema in I. R. G. iurisdictione, §. 14.*

das esse, 1) *omnes causas potestatem legislatoriam attingentes* 2) e. g. si quaestio oriatur, an et quatenus hoc vel illo casu ratificatio Augustissimi Imperatoris sit necessaria? 2) *casum priuationis feudi imperii* 2) e.

1) I. P. O. art. V. §. 55.

2) *Capit. Iosephi II. Imp. art. XX. §. 1. 2. 3. et 4. adde Ord. Regim. d. a. 1521. §. 7. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 7. Conc. O. C. part. II. §. 7. Quatenus causae feudales ad Cameram spectent et non spectent, docent MVLVS de litispendentia praecipue camerale, §. 14. et 15. de LINKER de causis iudicium camerale fundantibus, cap. IV. §. 4. RVD. CHRIST. HENNE diff. de iur. cognoscendi in causis feudalibus imperatori soli reservatis, Erford. 1734. PHIL. AD. SCHVLTHEIS diff. de foro compet. S. R. I. principum et statum in causis feudalibus regalibus, atque eorundem praerogatiuis et iuribus atque de eo, quod iuris circa recursum ad comitia, Mogunt. 1743. Ill. PÜTTER diff. de summorum imp. tribunalium concurr. iurisd. §. 25. 26. in opuscul. pag. 356. seq. An in I. R. G. de feudis regalibus solus Imperator, an pares curiae, status imperii cum eo iudicent? est quaestio inter Ictos valde propugnata.*

e. g. ex capite feloniae, &c. 3) *casum ban-*
ni

nata. Pro priori sententia militant KAYSER in *diff. de caussis feudalibus in iudicio discep-*
randis, §. 26. Gieß. 1751. PFEFFINGER *ad*
Vitriar. libr. III. tit. 2. pag. 320. seq. Pro
posteriori vero sententia FREHER *kurzer und*
gründlicher Bericht über die Frage: ob in Sa-
chen, Fürstenthum und Grafschaft, die vom
Reich zu Leben rühren, betreffend, die Kayserl.
Majestät allein, und zwar durch dero Reichs-
Hof Rath, oder mit Zuziehung der Stände, als
Parium curiae zu erkennen und zu sprechen?
Franckfurth am Mayn, 1634. in THVCELII
elect. iur. publ. curios. part. I. pag. 3. *Princi-*
pia Iudicii Imperii Aulici hac in materia
praecipue, an Camerae Imperiali iurisdictio
in caussis feudorum minoribus competat?
inuestiganda sunt, Sammlung von Reichs-Hof-
raths-Gutachten, erster Theil, XIII. Extract
R. H. R. Gutachten 1701. in Sachen Schaum-
burg Lippe contra Lippe, in specie die Kam-
mer-Gerichts-Iurisdictio in Sachen, welche
Reichs-Graf- und Herrschaften berühren, be-
treffend, XIV. Extract R. H. R. Gutachten
1705. die Iurisdictio der höchsten Reichs-Ge-
richte

*ni imperii aa) 4) litis inter Imperatorem et
status, in caussis iustitiae, 5) caussas relui-
tionem*

*richte in Sachen, welche Reichs - Graf - und
Herrschaften berühren, betreffend. Hanc to-
tam materiam authenticam adhuc interpre-
tationem expectare, indicant inter alia litte-
rae collegiales electorum ad Corol. VII. Imp.
d. 14. Febr. 1742. ad capit. art. XVI. §. 7.
in SCHMAVSS. corp. iur. publ. pag. 1503.*

*aa) Competiit quidem olim supremo Camerae
tribunali potestas, poenam banni irrogandi,
O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 10. §. 2. et
part. III. tit. 58. pr. Conc. O. C. part. II.
tit. 10. §. 2. et part. III. tit. 58. pr. Quod
pluribus docent ENTZLIN in diff. de banno,
Tubing. 1590. OSTERMANN in syntagm.
iur. cam. iuxta seriem ordin. camer. dissert. IX.
Ultimum exemplum declarationis in bannum,
a Camera Imperiali factae, contigit anno
1698. de quo conf. impressum sub titulo:
*Actus declarationis in bannum ab august. camerae
imperialis iudicio die $\frac{1}{17}$ Iulii 1698. sollemniter
celebratus in caussa Catharinae Mottet et cons.
actorum contra Waltherum Counotte et cons.
reos,**

tionem oppignorationum imperialium concernentes bb) II.) causas Comitiales nexum imperii publicum concernentes, et III.) causas

reos, Mandati respectiue cassator. reuocator. et inhibitor. uti et de exequendo S. C. Sed per Capit. nouiss. August. Imp. Iosephi II. art. XX. §. 2. seq. causae banni reseruatae sunt decisioni comitiorum imperii. Adde Ill. BOEHMER diff. de maiestate imperii magistratuum maiorum, cap. II. §. 7. not. n. pag. 90. seq. CAROL. ERNEST. BEHRENS diff. de moderno usu constitutionis pacis publicae in supremis imperii dicasteriis ex genuinis fontibus dilucidata, siue quaestio: utrum advocatus bene consulat clientibus, si in casu ad constitutionem pacis publicae qualificato poenaliter ad eam concludat, an vero praestet, ciuili rei persequutioni insistere? cap. V. §. 7. pag. 55. et 56. Gieff. 1750.

bb) I. P. O. art. V. §. 26. adde IOH. FRID. HARPPRECHT de HARPPRECHTSTEIN de utilitate ac necessitate remedii prouisionalıs in iudic. imper. aulic. et camer. cap. III. §. 8. pag. 40. seq. Altorf. 1731.

causas *circulares* cc), proprie tales, vix est, quod moneamus, quippe quod ex ipsa reipublicae natura intelligitur.

Causas 4.) *Catholicorum spirituales*, *matrimoniales* dd), si de validitate et vinculo

et) Legas si placet *Rec. Imp. Nou. §. 180. Capit. Caesar. perpet. art. XII. §. 3. et 4.* Distincte causas *circulares* exponunt, causasque a Supremo Circulorum iure dari exceptas tradunt B. L. B. a CRAMER Tom. I. obs. 264. et III. PÜTTER, praeceptor pie colendus, in *instir. iur. publ. §. 302. pag. 316.* Quibus adiungendi MOSER *im Deutschen Staatsrecht*, Tom. XXXII. p. 202. seq. et 270. seq. ESTOR in *diff. de summa circulorum Germanicor. libertate, ratione bellicorum, civilium, oeconomicorumque, quam sanctio imperatoria Caroli VII. Caesaris cap. XII. §. 4. contra supremorum imperii tribunalium iurisdictionem firmavit*, Marburg. 1743. Ien. 1744. STRUBEN *gründlicher Unterricht von Regierungs- und Iustiz-Sachen*, sect. III.

dd) *Memor. visit. d. a. 1570. §. vlt. Conc. part. II. tit. I. §. vlt. Conf. GAIL lib. I. obs. 112.*

MVEG

culo sit quaestio, et *ecclesiasticas* in petitorio a iurisdictione Supremorum Imperii Tribunalium eximunt Imperii leges, sicque omnem omnino appellationem excludunt ee). *Augustanae Confessioni addictis*
idem

MVEG *de litispendentia praecipue camerali*, §. 17. num. I. pag. 20. de LYNKER *de caussis iudic. camer. fundantibus*, cap. IV. §. 2.

ee) Huius rei testimonium perhibet *Rescriptum Caroli V. Imper. d. a. 1532.* (1) *Edictum eiusdem Imp. d. a. 1541.* (2) *R. I. d. a. 1541. §. 29.* (3) *R. I. d. a. 1555. §. 20. Memor. Visit. d. a. 1570. §. 7. I. P. O. art. V. §. 48. Concl. Visit. d. 19. Dec. 1713.* (4) *Decret. Caesar. d. 24. Mai. 1719.* (5)

(1) *Harpprechts Staats-Archiv*, Tom. V, n. 44. pag. 294.

(2) *Goldastens Reichs-Satzungen*, pag. 275. *Harpprecht l. cit.* pag. 131. seq.

(3) *Harpprecht l. cit.* n. 48. pag. 303.

(4) *Moser vom deutschen Iustiz-Wesen*, Tom. I. pag. 796.

(5) *Moser l. cit.* pag. 799. seq. *Fabers Staats-Kanzley*, Tom. XXV. et XXVII.

idem ius spondet pax Westphalica ff) exactam aequalitatem ipsis asserens et sancte promittens gg). Accedit, quod iurisdictio in eiusmodi causis Summis Imperii Tribunalibus, a legibus negata, nullibi restaurata

ff) in art. V. §. I.

gg) de LVDOLF in different. proc. iudic. camerae imperii a proc. iudic. Saxon. §. 13. num. I. pag. 23. MVEG de litispendentia praecipue camerali, §. 17. pag. 20. seq. de LYNKER tr. de causis iudic. camer. fundantibus, cap. IV. §. 3. PFEFFINGER ad Vitriar. lib. III. tit. 2. §. 60. pag. 283. TAFINGER diff. de suprema I. R. G. iurisdictione, §. 14. LVDOVICI diff. iur. publ. de iudice in causis principum protestantium matrimonialibus, §. 18. seq. Hal. 1702. et 1739. Unstreitige rationes und Rechtsgründe, warum so wenig der hochpreissl. Kayf. Reichs - Hofrath, als das Kayf. Cammer - Gericht in causis ecclesiasticis und davon dependirenden matrimonialibus derer Evangelischen Churfürsten, Eürsten und Ständen, ihnen keine Cognition anmassen noch decerniren können &c. in Mosers Reichs - Fama, Tom. I. pag. 74.

26 SECTIO II. DE EXCLVSA PER LEG. IMP.

rata reperiat. Haud mouent exempla;
a b. l. b. a CRAMER bb) allegata, aut quae
antiqua sunt, aut ad rem non faciunt, aut
denique ipsis legibus contraria, Augusta-
nae Confessionis consortibus praeiudicio
esse non possunt ii). Non exemplis enim
iudicandum est, sed legibus kk).

In caussa possessorii intuitu effectuum
ciuiliū e. g. dotis, successionis coniugum,
si quaeratur: an sententia in rem iudicatam
tran-

bb) in denen Nebenstunden, part. XVI. cap. 4.
von denen besonderen Gründen, worauf die Ge-
richtsbarkeit der höchsten Reichs - Gerichte in
Religions - Sachen beruhet, pag. 66. seq. Ap-
pellari posse hisce in caussis etiam statuit
STRECKER in diff. de eo, quod iustum videtur
circa appellationem a Statibus Imperii Euange-
licis ad Imperatorem in caussis ecclesiasticis,
Erford. 1743.

ii) conf. Rec. Visit. d. a. 1713. §. 84.

kk) L. 13. C. de sentent. et interloc. cui adde
L. 12. π. de offic. praesid.

transierit nec ne? nemo vnquam appellationi locum esse, ibit inficias II).

Causas 5) *Politiae mm)*, *Polizey-Sachen*, quatenus haud laedunt iura tertii quaesita *nn)*, denique

6)

II) conf. I. P. O. art. V. §. 54. R. I. N. §. 124. et 157. B. L. B. a CRAMER, Tom. IV. obs. 1092. pag. 201.

mm) R. I. N. §. 106. Capit. Iosephi II. Imperat. Inuictissimi art. XII. §. 4. Conf. SÜNDERMAHLER *de potestate iudiciaria S. R. I. principum*, §. 18. pag. 102. Herbipol. 1743. TAFINGER *diff. de suprema in I. R. G. iurisdictione*, §. 16. pag. 26. seq. Hanc in materiam quoque latius serpit Ill. ORTH, patriae Ictus pie colendus, *ad Reform. Francof. 4te Forts. iter Tb. 43ter tit. pag. 889. et in Zusätzen*, pag. 253. seq.

nn) MEVIVS, part. 3. decis. 154. BOEHMER *de executione, pendente appellatione valide facienda*, cap. III. §. 3. num. I. pag. 63. B. L. B. a CRAMER *in system. proc. imper. sect. I. tit. 4. §. 155. pag. 45. et in Nebenstunden*, part. XXV. cap. 10.

6) *Caussas criminales* oo) qua tales ci-
tra vllum summae appellabilis respectum
appel.

oo) R. I. d. a. 1530. §. 95. „als jetzt etliche Zeit
ber von peinlichen Sachen vielfältig an unser K.
C. G. appellirt worden, und solches dem alten
hergebrachten Brauch im H. R. R. zuwider: so
ordnen Wir, daß binfürter in peinlichen Sachen
keine Appellation daselbst angenommen — —
werden sollé.“ Cui addantur O. C. d. a. 1555.
part. II. tit. 22. et 28. §. 5. Conc. part. II.
tit. 23. pr. tit. 31. §. 14. Conf. GAIL, lib. I.
obs. I. num. 27. et 28. et obs. 65. num. 5.
de LYNKER diff. de caussis iudic. camer. fundan-
tibus, cap. IV. §. I. MVEG diff. de litispen-
dencia praecipue camerali, §. 16. pag. 19. de
LVDOLF different. proc. iudic. camer imper. a
proc. iudicior. Saxon. §. 13. num. 2. p. 24.
STRVBEN diff. de foro saeculari et ecclesiastico
in I. R. G. competente, §. 74. IOH. PHIL.
CARRACH tr. de exemptionibus territorior. Ger-
man. cap. II. §. 16. Vlm. 1751. Hanc autem
regulam exceptionem in casu pacis fractae
publicae pati, docet. O. C. d. a. 1555. part. II.
tit. 9. Conc. part. II. tit. 10. quibus addatur

appellationi haud esse obnoxias, centies dictum et centies observatum est; Citationem

LAVTERBACH ad D. lib. 49. tit. 5. §. 4. IOH. PAVL. HOETTEL in diff. *de antiqua ac hodierna forma iurisdic.* §. 49. pag. 46. Altorf. 1737. Nec non in casu nullitatum insanabilium, O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 5. Conc. part. II. tit. 31. §. 14. et sic decreta fuit citatio ad videndum deduci principaliter nullitates d. 27. Octobr. 1752. in *Sachen Secretarii I. F. Jägers contra die Bischöflich Speyerische, wie auch Marggräfl. Baaden Baadische Regierungen und deren gemeinschaftliches Amt zu Gernspach* et nouissimum eiusmodi exemplum est *caussa von Schlegel contra Anhalt-Cöthen*. Pauca hac de re tradunt GAIL, lib. I. obs. I. num. 27. MYNSINGER, cent. IV. obs. 41. MEVIVS, part. II. dec. 272. et 322. Quid dicam de causis criminalibus immediatorum? cognitionem hisce in causis iudicio camerali plane atque omnino non competere, sed potius iudicio imper. aulico, indicant constitutiones Imperator. FRID. II. d. 1236. ac RVD. II. d. 14. Sept. 1600., in quibus expressis

verbis

nem ad videndum deduci principaliter nullitates propterea exclusam non videri neminem fugit.

verbis dicitur: „diemeil die Freyen von Adel in — — Criminal - Sachen in der Welt niemand, als einem Röm. Kayser zu iudiciren zu kommen“ conf. BVRGERMEISTER in cod. diplom. equestr. Tom. I. pag. 749. seq. Tom. II. pag. 576. seq. et 1089. seq. KRESS de variis iurisdic. crimin. in Germania generibus, §. 4. seq. Ill. MOSER Reichs - Hof - Raths Conclusa, Tom. I. pag. 533. et Tom. IV. pag. 285. 359. et 365. Quid? si immediati in aliis territoriis delinquant? Hoc in casu plurimi, Domino territoriali non sine omni ratione ius puniendi adscribunt. Conf. BVRCKH. GOTTH. STRVV. neueröfnetes historisch. - und politisches Archiv, Part. I. pag. 337. Sic quoque Potentissimus Borufforum Rex iurisdictionem criminalem sibi vindicavit in Comitem Ranzouium; qua de causa plura extant in Elect. iur. pub. Tom. IX. pag. 651. FABERS Staats-Kanzley, Tom. XXVIII. pag. 389.

SECTIO III.

DE RESTRICTA AD SUMMAM AP-
PELLABLEM APPELLANDI FACULTATE.

CAPVT I.

DE SUMMAE APPELLABILIS QUAN-
TITATE.

§. XI.

Consideratis caussis, in quibus nulla
vnquam summa appellationi locum facit,
accingo me ad illas, in quibus appellationi
quidem locus, at summa praescripta est,
infra quam appellationem ad Summa Im-
perii Tribunalia deferre nefas habetur.
Summa illa terminum iudici inferiori, uti
aiunt, *ad quem*, remota omni appellatione
constituens, superiori terminus est, *a quo*
appellationem caeteris paribus valeat reci-
pere,

pere, quam si obiectum litis excedat, *Summa* vocatur *appellabilis* pp).

§. XII.

Diuiditur haec in *summam ordinationis* et *priuilegiariam*. De huius diuersitate infra erit dicendi locus. Illa non semper eadem fuit. Ab anno constitutionis *Camerae Imperialis* 1495. vsque ad annum 1521. nulla fuerat determinata *summa appellabilis* et in caussis minimi valoris admittebatur appellatio, quod etiam principiis iuris romani erat qq) conforme. Ne autem lites minoris pretii ad *Augusta Imperii*

pp) IAC. FRID. LVDOVICI diff. de *summa appellabili*. Hal. 1710. STREIT diff. de *appell. recip. vel non*, §. II. IOH. HENR. BOCRIS *obseru. select. circa materiam rem appellat.* &c. Sect. I. obs.

J. NEURODES *Pragmatische Erläuterung des jüngern Reichsabschiedes*, 240. Anmerk. p. 453.

qq) L. 20. C. de *appellat.* „et in maioribus et in minoribus negotiis appellandi facultas est“

perii Iudicia protraherentur *rr*), anno 1521. *ss*) summa 50. florenorum recipiendis appellationibus praescripta est. Dein et quidem anno 1570. *tt*) summa 150. florenorum est constituta. Postea duplicata est haec summa *uu*); quae summa tandem iterum duplicata est *vv*), ita ut hodie summa

rr) Quae ratio in *Conc.* part. II. tit. 31. §. 4. pr. et in *R. I. d. a.* 1570. §. 66. exponitur „weil des muthwilligen unnöthigen appellirens wegen die rechtlichen Sachen am Cammer-Gericht sich häufen, auch vielmahl mehr Unkosten auf die Sachen, als sie werth sind, getrieben werden“

ss) *O. C. d. a.* 1521. tit. 24. §. 1. *O. C. d. a.* 1523. tit. 1. §. 5. *O. C. d. a.* 1555. part. II. tit. 28. §. 4.

tt) *R. I. d. a.* 1570. §. 66.

uu) *R. D. d. a.* 1600. §. 14. *Conc.* part. II. tit. 31. §. 4. in fin.

vv) *R. I. d. a.* 1654. §. 112. conf. I. F. LVDO-
II. *vic*. diff. *de summa appellabili*, Halae 1710.

I. H. BOCRIS *observationes selectae*, circa ma-
teriam remedii appellationis, recursus ad comi-

C *dictet* .i. *ba* *ria*,

ma 400. imperialium, f. 600. florenorum
pro summa Ordinationis appellabili ha-
beatur.

§. XIII.

Ratione reddituum annuorum irredi-
mibilium summa appellabilis 6. floreno-
rum anno 1570. *ww*) stabilita est. Haec
summa autem anno 1600. *xx*) duplicata
est, ac iterum duplicata anno 1654. *yy*),
ita vt hodie in redditibus annuis summa ad
minimum 16. imperialium f. 24. floreno-
rum ad appellandum requiratur; quae dis-
positio autem solummodo de eo casu intel-
ligenda

II. ita, revisionis, nullitatis ac denique syndicatus,
in quantum haec singula ex prax. imp. effectui
suspensiuo gaudent, sect. I. obs. I. I. NEURO-
DES Pragmatische Erläuterung des jüngern
Reichsabschieds, Anmerkung 240. pag. 453.

ww) R. I. d. a. 1570. §. 67.

xx) R. D. d. a. 1600. §. 14. adde Contr. part. II.

tit. 31. §. 7.

yy) R. A. d. a. 1654. §. 112. arg. l. 3. §. 2. π.

ad l. falcid.

ligenda est, si super ipsa obligatione lis moueatur. Apparet ex ipsis his legibus, in determinanda summa reddituum appellabili ubique fortis rationem a Legislatoribus ita quidem fuisse habitam, ut semper reditus quatuor florenorum pro singulis centenis fortis haud appellabilis fuerit definitus. Sic 6. floreni cum sorte centum quinquaginta florenorum; 12. cum trecentis, 24. cum sexcentis apprime conspirant.

§. XIV.

Quae quum ita sint, non inelegans quaestio hoc loco mouenda est: an et quatenus reditus annui irredimibiles extante aliquo priuilegio de non appellando limitato 22) sum-

22) Perill. ORTH *ad Reformat. Francofurt. 4te*

Fortsetzung iter Theil 43ter Titul, pag. 887.

adnumerat causas reddituum annuorum causis debiti liquidi, ideoque illis in causis plane non admittit appellationem, si priuilegium de non appell. limitat. causas debiti liquidi ab appellatione ad summa Imperii Tribunalia excipiens adfit.

summam constituent appellabilem? Et sustineo sententiam, quod Status Imperii ad maiorem summam appellabilem intuitu fortis priuilegiati etiam ob maximam paritatis rationem ad maiorem summam intuitu reddituum annuorum irredimibilium tacite priuilegiati sint; alias enim priuarentur suis priuilegiis, quae tamen quam plenissime sunt interpretanda *aaa*).

§. XV.

Sed vtrum redditus appellabiles ad normam quatuor florenorum pro centenis cuiusque priuilegii sint exigendi, num quinquunces statuendi? alia est quaestio. Deest lex scripta. Hinc ad iuris analogiam erit recurrendum. Quum autem supra (§. 13.) iam obseruauerim, vsurarum quadrantium a Legislatoribus semper rationem habitam fuisse, ad has quidem leges respiciendum, sicque redditus quatuor florenorum pro centenis determinandos esse, nisi ipsum priui-

aaa) L. 3. π. de constit. princ.

priuilegium aliud statuat, propitio iure statuendum fore, mihi persuadeo. Exemplum eiusmodi priuilegii ab analogia legum imperii recedentis perhibet diploma Imperatoris Maximiliani II. d. 21. Iul. 1571. nec non Imperatoris Coroli VI. d. 27. Iun. 1721, Episcopatus Leodiensi datum, quo redditus quincunces summae Leodiensis priuilegiatae, fuere constituti. Priuilegia ius singulare, quod ad exemplum non trahatur, constituere, adeoque legum imperii analogiae haud quidquam derogare, ex ipsa priuilegii notione profluit.

§. XVI.

Singulare priuilegium est pauperibus, id est iis, quorum facultates summam 2000. florenorum haud excedunt, tributum *bbb*),

VI

bbb) in R. I. d. a. 1654. §. 114. conf. I. H.

BOCRIS *obseru. select. circa materiam adpellatio-*

nis &c. sect. I. obs. 3. NEURODES *pragma-*

tische Erläuterung des jüngern Reichsabschiedes,

Anmerk. 243. pag. 463.

38 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

vt tunc fors 300. florenorum ipsis sit appellabilis, aut quod idem est, illorum respectu antiqua summa appellabilis in Rec. Deputat. d. a. 1600. stabilita, debeat obseruari.

Vtrum hoc priuilegium ad solum casum summae Ordinationis sit restringendum? an ad casum summae priuilegiatae, siue vt vbique summa simpliciter 300. florenorum obseruetur, siue analogice, vt dimidia *ccc*) summae priuilegiatae attendatur, sit extendendum? non inutilis forte erit quaestio, quum pauperes nusquam non reperiantur, quos plerumque maximus litigandi pruritus agitat.

Beatus Camerae Imperialis Assessor quondam celeberrimus *de LVDOLF ddd*) affirmat.

ecc) Et sic statuit Perill. ORTH *ad Reform. Francof. 4te Forts. iter Tb. 43ter Tit. pag. 881.* hancque sententiam ad patria priuil. de non appell. limit. applicans.

ddd) in comment. *system. iur. camer. sect. I. §. 13. n. 2. pag. 124.*

firmatiuam, et quidem ut simpliciter valeat summa 300. florenorum, statuit, quia in §. 114. R. I. Nou. non reperiatur reseruatio ea, quae legitur in §. 112. et 113. R. I. cit. intuitu priuilegiorum de non appellando limitatorum. Sed pace manium Viri Summi mihi negatiua verior videtur. Nec me mouet argumentum Ludolfianum. Quod si enim dicendum, quod res est, Summi Legislatores, quod iam supra monui, in dicto §. 114. pauperibus nouam summam haud constituerunt, sed antiquam *eee*) ipsis indulserunt. Quod ergo illo tempore iuris erat, ipsis seruatum, nihil autem noui iuris quaesitum, multo minus vis priuilegiorum de non appellando limitatorum Statibusque iam concessorum imminuta.

Quod si verum est, priuilegia certe, quibus pauperum causae haud exemptae leguntur, at nullibi leguntur; cur pauperum

eee) in *Rec. Dep. d. a. 1600. §. 14. constitutam.*

Adde *Conc. part. II. tit. 31. §. 4. in fin.*

40 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

rum intuitu imminui debeant, quod ipsis legibus *fff*) tum antiquis tum nouis praecipue prohibitum est, ego quidem non video.

§. XVII.

Frustra quis opponat, leges imperii per modum conuentionis condi, atque ita Status imperii ad maiorem summam appellabilem priuilegiatos per consensum suum

fff) R. I. d. a. 1570. §. 70. Mem. vis. conc. d. a. 1595. §. 11. R. Deput. d. a. 1600. §. 16. et 18. Conc. part. I. tit. 22. §. 6. part. II. tit. 31. §. 11. et 12. et tit. 32. §. 8. Porro pace *Westphalica* art. V. §. 56. sancitum: „*priuilegia de non appellando statibus imperii illibata sunt*“ et in R. I. d. a. 1654. §. III. „*sollen hinfüro der Ständen priuilegia de non appellando stricte obseruirt*“ Adde eundem R. I. d. a. 1654. §. 123. et R. Vis. d. a. 1713. §. 9. nec non Capit. Iosephi II. Imp. Augustiss. art. XVIII. §. 4. adde Perill. ORTH in *Zusätzen ad comm. in reformat. Francofurt.* pag. 246. seq.

suum in hanc dispositionem §. 114. tacite
suis renunciaſſe priuilegiis.

Quis enim, quaeso! negauerit, eun-
dem consensum in obseruationem priui-
legiorum inuiolabilem, omnem consen-
sum fictum in eorum detrimentum ex-
cludere?

Consensere etiam Status priuilegiati in
summam ordinationis 400. imperialium;
quis autem eos huic summae ad restringen-
dam suam iurisdictionem subscripsisse, sic-
que priuilegiis suis renunciaſſe, dixerit?

§. XVIII.

Quae si de antiquis priuilegiis vera
sunt, eadem de nouis quoque post R. I. N.
concessis valere nemo non agnoscit. Per-
suasum enim habeo, neminem adeo Ma-
iestatis Imperatoriae oblitum esse, vt Au-
gustissimo priuilegiorum Auctori potestatem
neget, priuilegia in praeiudicium iuris pau-
peribus ex §. 114. R. I. N. quaesiti conce-
dendi. Nimium hoc argumentum proba-
turum

turum esset, adeoque nihil; ex eo enim inferri deberet, priuilegia de non appellando hodie prorsus nulla concedi posse, quia diuitibus non minus ius ex R. I. N. §. 112. ad summam 400. imperialium quaesitum competit, quod ipsis nouis concessis priuilegiis imminuitur et restringitur, et iure quidem Summi Imperantis optimo maximo.

§. XIX.

Supra dictum est, redditus annuos sequelam esse sortis. Decisa igitur quaestione ratione sortis, accedimus ad aliam: an et quatenus redditus annui irredimibiles inuitu pauperum s. eorum, quorum vniuersae facultates haud excedunt summam 2000. florenorum, si super ipsa obligatione, an debeantur, lis moueatur, summam constituent appellabilem? Decisio est facillima, si principium supra (§. 16.) propositum tanquam normam decidendi in mentem reuocemus. Quod si enim pauperibus proprie nouum priuilegium non est datum

tum, sed ipsorum intuitu, vetus summa appellabilis ggg), ratione fortis, in R. I. N. bbb) fuit seruata, eadem quoque tacite seruata est intuitu reddituum annuorum iii), ita vt summa 12. florenorum in redditibus annuis appellabilis sit intuitu pauperum, quando super ipsa obligatione, an debeantur, litigatur.

§. XX.

Hisce praemissis antequam ad computationem summae appellabilis tum pro diuersa ratione obiecti, tum pro diuersa qualitate monetae accedam, priuilegiorum limitatorum kkk), quatenus post Recessum Impe-

ggg) R. Dep. d. a. 1600. §. 14. Conc. part. II. tit. 31. §. 4. in fin.

bbb) §. 114.

iii) Conc. part. II. tit. 31. §. 7.

kkk) Praeter WEHNERVM in tractat. de modo appellandi in Camera imp. in GYLMANNI symphor. Tom. VI. collegit eiusmodi priuilegia de non appellando de LVDOLF in append. ad corp. iur. cam.

Imperii Nouissimum adhuc alicuius fuisse
momenti, nec priuilegiis illimitatis sublata,
summam recensere iuuat, ordine quidem,
absque dignitatis praerogatiua, alphabetico:

Priuilegiati Priuilegia Summae

Augusta Vindelicorum Ru-
dolphi II. d. 30. Iul.

1595. — — ad 600. flor. aur.

Bremensis Ciuitas III) Ca-
roli V. d. 22. Nou.

1554. — — ad 600. fl. Rhen.

Brunsuico-Guelferbytanus
Ducatus mmm) Ferdi-
nandi III. d. 24. Nou.

1648. — — ad 2000. fl. aur.

Colo-

cam. nec non illorum catalogum exhibet in
append. ad comment. syst. iur. camer. Nouo-
rum exempla ex schedis, quae ad manus
sunt, addere libuit.

III) IOH. HENR. MEIER *de priuilegio Bremensium
de non appellando* Erford. 1696.

mmm) IOH. OTTO TABOR *de priuilegio Ducum
Brunsuicensium de non appellando.* Argent. 1650.

Priuilegiati Priuilegia Summae

Colonia Agrippina Ferdi-
nandi II. d. 3. April.

1623. — — ad 700. fl. aur.

Coloniensis Electoratus

Matthiae d. 18. Octobr.

1613. — — ad 1000. fl. aur.

Frankfurt. ad Moen. *nnn*)

Caroli VII. d. 4. Nou.

1743. — — ad 1000. imp.

Hamburgum Ferdinandi

II. d. 6. Apr. 1554. — ad 700. fl. aur.

Hanouiensis Comitatus

Rudolphi II. d. 8. Iul.

1606. — — ad 500. flor.

Holfatiae Ducatus Ferdi-

nandi II. d. 14. Iul.

1621. — — ad 1000. fl. aur.

Ingelheim (L. B. ab)

Leopoldi d. 27. May.

1680. — — ad 500. fl. aur.

Leodi-

nnn) Ill. ORTH, Patriae urbis ICTus celeberrimus, ad Reformat. Francof. 4te Fortsetzung, pag. 831.

46 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

Priuilegiati Priuilegia Summae

Leodiensis Episcopatus

ooo) Caroli VI. d. 27.

Jun. 1721. — — ad 1800. fl. aur.

in immobilibus

900. fl. aur.

in mobilibus

90. fl. aur.

in red. ann.

Lubecensis Ciuitas ppp) Ru-

dolphi II. d. 23. May.

1588. — — — ad 500. fl. aur.

Megapolitanus Ducatus Fer-

dinandi III. d. 28. Octobr.

1651. — — — ad 1000. fl. aur.

quae pacto cum statibus

prouincialibus ao. 1755.

inito mutata in Summam 2000. fl. Rhen.

Nassouio - Arausionensis

Principatus Francisci d. 3.

Jul. 1750. — — — ad 2000. fl. Rh.

Norim-

ooo) de MEAN, Vol. IV. obs. 506. pag. 218. seq.

ppp) IOH. SAM. STRYK de priuilegio appellationis

Lubecensi, Halae 1711.

Privilegiati Privilegia Summae

Norimberga qqq) — Ferdi-
nandi III. d. 26. Ian. 1657. ad 600. imper.
f. 900. fl. Rh.

Oldenburgensis Comit. Fer-
dinandi III. d. 19. Sept.
1637. — — ad 1000. fl. Rh.

Ranzouiensis Comitatus Fer-
dinandi III. d. 6. Nou.
1650. — — ad 500. fl. aur.

Reussenses Comites -- Fer-
dinandi III. d. 28. Iul.
1655. — — ad 400. fl. aur.

Salisburgensis Archiepisc.
Iosephi II. d. 21. Nou.
1777. — — ad 2000. fl. Rh.

Schwarzburgensis Princip.
Leopoldi d. 3. Sept. 1697.
cui plane consonum est
privilegium Iosephi I.
de 2. Iun. 1710. — ad 1000. fl. Rh.

Schwarz-

qqq) MARTIN. FÜRWERGER de causs. in foro No-
rimbergensi non appellabilibus, Altorf. 1728.

48 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SUMMAM

Priuilegiati Priuilegia Summae

Schwarzenbergensis Princ.

Leopoldi d. 20. Octobr.

1671. — — ad 500. fl. aur.

Tridentinus Episcopatus

Leopoldi d. 3. Febr.

1683. — — ad 500. fl. aur.

Waldeccensis Comitatus

Francisci d. 14. Febr.

1751. — — ad 2000. fl. Rh.

Wirceburgensis Episcop.

Rudolphi II. d. 22. Mart.

1586. — — ad 1000. fl. aur.

§. XXI.

Summam priuilegii peculiaris, per auctam in legibus imperii *rrr*) summam ordinationis, ultra hanc auctam non esse, vix notatu dignum videatur. Interim nolo omittere, quod ad euitandam omnem dubitationem Legislator, Status imperii, ad augmentum summae priuilegii decenter peten-

err) in R. I. N. §. 112.

petendum, monendos censuerit *sss*); quae permissio non fuisset necessaria, si summa priuilegii, per auctam in legibus imperii *ttt*) summam ordinationis, ipso iure fuisset adaucta.

Summa ergo priuilegii tum antiqui, quatenus summa ordinationis maior, tum noui probe attendenda, nunquam praetermittenda; sollemnia autem in singulis priuilegiis siue antiquis siue nouis praescripta, rite obseruanda.

§. XXII.

Saepius quaesitum: an priuilegia de non appellando, siue limitata sint, siue illimitata, excludant querelam nullitatis *uuu*)?

Quod

sss) in R. I. N. §. 115. „und steher — — — bey des Heiligen Reichs Churfürsten und Ständen samt und sonders, über ihre auf eine gewisse Summa habende und hergebrachte priuilegia de non appellando um deren fernere Erhöhung bey Uns als Röm. Kayser — — — in soweit gebührend anzuhalten.“

ttt) in R. I. N. §. 112.

uuu) Negatiuam indistincte propugnant MEVIVS, part. I. dec. 89. et 154. part. III. dec. 54.

D

part.

Quod ad querelam nullitatis sanabilis attinet, haec non nisi iuncta appellatione proponi potest *vvv*), et pari ubique passu ambulat cum appellatione, adeoque ubi cessat appellatio, vel indistincte per privilegium de non appellando illimitatum, vel sub certis conditionibus aut limitationibus per privilegium de non appellando limitatum,

part. VIII. dec. 133. GAIL, lib. I. obs. 135. n. 3. MYNSINGER, cent. 4. obs. 93. 94. cent. 5. obs. 91. LYNKER *de grauam. extraiud.* cap. 6. §. 31. RODING, lib. I. tit. 19. §. 48. seq. BLVM, tit. 46. num. 3. LAVTERBACH, lib. 49. tit. 2. §. 7. pag. 1118. PFEFFINGER *ad Vitriar.* Tom. III. pag. 678. de LVDOLF in *comm. syst. iur. cam.* sect. I. §. 13. pag. 123. et §. 14. pag. 141. seq. et part. I. obs. 34. III. PÜTTER in *proc. imp.* lib. 9. cap. 1. §. 217. in fin. pag. 240.

vvv) III. TAFINGER *instit. iur. cam.* sect. 3. tit. 13. §. 713. et 714. ibique alleg. GAIL lib. I. obs. 127. et 135. MYNSINGER cent. 2. obs. 92. MEVIVS, part. I. decis. 54. part. IV. dec. 798. part. VII. dec. 53. BOCRIS *obseru. sel. circa mater. remedii appellat. &c.* sect. IV. obs. 7.

tatum ibi etiam excluditur querela nullitatis sanabilis, vel indistincte, vel sub certis conditionibus aut limitationibus in privilegiis de non appellando limitatis comprehensis.

§. XXIII.

Quod autem pertinet ad querelam nullitatis insanabilis, doctrinam Ill. H. B. JAV-
PII *www*), Icti Giffensis celeberrimi, sub-
scribo, quippe qui his regulis dirimit caus-
sam: I.) si in privilegio de non appellando querela nullitatis expresse et nominatim prohibita est, querela nullitatis insanabilis tali privilegio omnino, excluditur *xxx*); II.) si privilegia de non appellando non
quidem

www) in diff. de privilegiis de non appellando S.
R. I. Statibus concessorum effectu quoad querelas
nullitatis &c. §. 28. pag. 24.

xxx) Quamquam etiam in eo casu Ill. TAFINGER
in *instit. iur. cam.* sect. 3. tit. 13. §. 716. et
NICOLAI de foro competenti seculari et ecclesiasti-
co, tam catholico Romanor. quam protestant. con-
clus. 6. litt. a. contrariam propugnant senten-
tiam. Sed intuitu privilegii saxonici illimi-
tati

quidem expresse et nominatim prohibent remedium nullitatis, sed tamen prouocationes generatim institui vetant, verbis: *es soll nicht appellirt, supplicirt, reducirt, prouocirt, noch querulirt yyy) werden*, querela nullitatis insanabilis itidem pro exclusa haberi debet; III.) si priuilegia de non appellando neque expresse de querela nullitatis disponunt, neque verbis istis generalioribus concepta sunt, sed solo appellationis vocabulo vtuntur, et de appellatione sola statuunt, querela nullitatis insanabilis priuilegiis non excluditur, sed, remota licet appellatione, institui potest coram Supremis Imperii Tribunalibus.

§. XXIV.

tati sententiam nostram amplectitur IOH. SAM. BRVNQVELL in progr. quo priuil. saxon. de non appellando etiam querelam nullitatis, supplicationem, similiaque remedia ad Summa Imperii Tribunalia excludere ostenditur, Ien. 1734.

yyy) Quid his verbis comprehensum sit exposuit Perill. de PVFFENDORF, Tom. III. obs. 102. §. 7. et 8.

§. XXIV.

Querelam denegatae s. protractae iustitiae *zzz*) per priuilegia de non appellando, siue illimitata sint, siue limitata, haud excludi, inter omnes fere conuenit *aaaa*) Accedunt verba in Aurea Bulla *bbbb*) occurrentia,

zzz) Nonnullas huius remedii differentias a querela nullitatis enarrat Ill. BOEHMER in *diff. de maiestate imperii magistratuum maiorum*, cap. 2. §. 6. not. 1. pag. 85.

aaaa) THYL. in *annot. ad Gailium*, lib. I. obs. 28. num. 7. KNICHEN *de saxon. non pro uoc. iure*, cap. 12. num. 55. seq. RODING, lib. 3. tit. 12. §. 7. pag. 542. LYNKER *de grauam. extraiud.* cap. 3. pag. 88. de LVDOLF in *comm. system. iur. cam.* sect. I. §. 3. n. 6. pag. 189. Ill. PÜTTER in *proc. imp.* lib. 9. cap. 2. §. 223. pag. 248.

bbbb) cap. XI. §. 4. „in defectu vero iustitiae, praedictis omnibus ad imperialem duntaxat Curiam, et tribunal seu iudicis immediate in Imperiali Curia pro tempore praesidentis audientiam: et etiam eo casu non ad quemuis alium iudicem — — — his, quibus denegata fuerit iustitia; liceat appellare. Quidquid

rentia, vbi haec querela nominatim excipitur, aequae ac in nonnullis priuilegiis de non appellando cccc).

§. XXV.

Alia est inspectio:

I.) An summae appellabilis legalis f. ordinationis in querela nullitatis?

II.) An eiusdem in querela denegatae f. protractae iustitiae, in causis mandatorum de administranda iustitia: aliorumque remediorum habenda sit ratio?

§. XXVI.

quid vero contra praemissa factum fuerit, sit irritum eo ipso“ et in §. 3. antecedente: „quod nulli — — — liceat appellare, quamdiu — — non fuerit iustitia denegata“

cccc) Vti in priuilegio Moguntino illimitato FERD. III. d. 30. Apr. 1654. in priuilegio Colonienſi illimitato FERD. III. d. 20. Apr. 1653. &c. adde IOH. SAM. BRVNQVELL in progr. quo, priu. saxon. de non appell. etiam querelam nullitatis, supplicationem similiaque remedia ad Summa Imperii Tribunalia excludere, ostenditur, Ien. 1734.

§. XXVI.

Prima quaestio omnino est affirmanda. Querela nullitatis sanabilis pari ubique passu ambulat cum appellatione (§. 22.), adeoque omnia in ea instituenda, observari oportet, quae in appellatione sunt animadvertenda. In querela nullitatis insanabilis autem, si principaliter agatur, (sub hac enim voce subintelligitur querela nullitatis insanabilis,) quaeque ad iudicium supremum, per petitam et decretam *Citationem ad videndum deduci principaliter nullitates*, deferitur; nec non in causis restitutionum in integrum summam appellabilem spectari, leges imperii expresse iubent *dddd*).

Non

dddd) R. I. d. a. 1570. §. 69. cui consonum est Conc. in part. II. tit. 31. §. 5. „ebenermaßen soll es auch gehalten werden, da man auf die Nullitaet principaliter oder pro restitutione in integrum wieder ergangene Urthel klaget“ nec non R. D. d. a. 1600. §. 14. „und damit dieses unser höchstes Gericht mit so vielfältigen, muthwilligen und freventlichen Appellationen und Nullitäten — — — wieder die Gebühr nicht über-

Non obstat Rec. Imp. Nouiss. eeee), vbi distinguitur inter nullitatem sanabilem et insanabilem. Hanc enim distinctionem vnaice ad tempus, intra quod institui potest querela nullitatis, de quo R. I. N. disponit, respicere palam est ffff). Accedunt et verba ipsius R. I. N. gggg), quae, non solum, querelam nullitatis insanabili defectu

überhäufet — — — setzen und ordnen Wir
 &c. adde Ill. TAFINGER *instit. iur. cam. sect.*
 3. tit. 13. §. 718. pag. 635. de LVDOLF. *comment. system. iur. camer. sect. 1. §. 14. membr.*
 1. num. 6. pag. 142.

eeee) in §. 121. et 122.

ffff) Ill. H. B. IAVP in *diff. de priuil. de non appell.*
 S. R. I. *statibus concessor. effectum quoad quer.*
nullitatis &c. §. 7. in fin. pag. 8. Dissentit
 B. L. B. de CRAMER in *system. proc. imp. sect.*
 III. tit. 1. §. 1348. n. 3. pag. 387. nec non
 in part. III. obs. 1061. et in *Nebenstunden*,
 part. XLI. n. 4. §. 3. pag. 48.

gggg) in §. 122. „bey denjenigen Nullitäten, wel-
 „che insanabilem defectum — — — nach
 „sich führen, verbleibt es bey der Disposition
 „der gemeinen Rechte“

defectu laborantis intra 30. annos institui posse, verum etiam leges imperii priores *bbbb)* summam appellabilem in querelis nullitatum observari iubentes salvas manere, indicant.

§. XXVII.

De protracta vel denegata iustitia querentibus duplex remedium proditum est, alterum promotorialium atque citationis super protracta vel denegata iustitia, plerumque neglectas promotoriales pede non claudo prementis; alterum mandati de administranda iustitia. Prius ita comparatum est, ut causae principalis decisionem appellationis instar ad suprema imperii tribunalia deoluat, propterea in causis tantum modo devolubilibus locum habeat; posterioris ea est indoles, ut iudicis iustitiam denegantis prauitatem corrigat, relicta eidem causae principalis decisione.

Dum itaque Legislatores summam appellabilem definientes, causarum minorum

bbbb) R. I. d. a. 1570. §. 69. Conc. part. II. tit.

31. §. 5. R. D. d. a. 1600. §. 14.

rum deuolutionem simul prohibuerunt, ne iudicia imperii grauioribus negotiis destinata vilioribus defatigarentur, via certe promotorialium atque citationis super protracta iustitia iis omnibus praeclusa est caussis, quarum obiectum summam ordinationis non exaequat *iiii*).

Aliud vero de mandati via dicendum est. Quicumque enim iudex iustitiam denegat, facti, quod iniustificabile vocant, reus fit, atque sic mandato locum facit. In hoc autem decernendo nulla summae, sed solius facti ratio habetur, ut itaque iis, qui per iustitiae vel protelationem vel denegationem infra summam vel ordinationis vel priuilegii grauantur, non quidem promotorialium bene tamen mandati via pateat *kkkk*).

iii) B. L. B. de CRAMER in Tom. I. obs. II 7.
num. 5. pag. 335. III. TAFINGER *instit. iurisprud. camer.* edit nouiss. sect. III. tit. 8.
§. 589. pag. 311.

kkkk) III. TAFINGER *l. c.* §. 588.

CAPVT II.

DE SUMMAE APPELLABILIS COMPUTATIONE.

§. XXVIII.

Hactenus quantitatem summae appellabilis in quocunque casu requisitam consideravi. Priusquam autem eius computationem ipsam aggredior, adhuc obseruandum est, quod grauaminis duntaxat summam, i. e. eam, in qua appellans per sententiam, a qua laesus et grauatus est, spectandam ac attendendam esse iubeat *SCruu* Camerale de anno 1603. *a)*, confirmatum a Celsissimo Visitationis Confessu anno, quo illa finita, 1713., cui consonum est *Con-*

a) in corp. iur. camer. B. a. LVDOOLF, pag. 564. adde BLVM, tit. 46. §. 9. KOCH ad Ordin. camer. part. II. tit. 28. n. 27. seq. B. a. LVDOOLF in comment. system. iur. cam. sect. I. §. 13. n. 3. pag. 123. B. L. B. de CRAMER in system. proc. imp. sect. 3. tit. I. §. IIII. in fin. pag. 316. LVDOVICI diff. de summa appellabili, §. 41.

Conclusum Pleni. d. d. 18. Febr. 1715.
et ab Electoribus in litteris Electorum col-
legialibus *b)* ad Imperatorem d. a. 1745.
approbatum.

§. XXIX.

Summa igitur petitionis non attenditur
in recipiendis appellationibus, quia tunc
determinatio summae appellabilis arbitrio
petentis *c)* foret permessa et inde causa ap-
pellabilis fieri possit, quae alias talis non
fuisset; quamvis de iure Romano *d)*, quo-
tiens de quantitate ad iurisdictionem per-
tinente quaeritur, semper, quantum pe-
tatur, quaerendum sit, non quantum debeat-
ur. In recentioribus quoque privilegiis
de non appellando limitatis non amplius,
vbi in antiquioribus, mentionem fieri pe-
titionis, *Klag und Forderung*, sed potius
graua-

b) in corp. iur. publ. pag. 1506.

c) RODING, lib. I. tit. 20. num. 59.

d) L. 19. §. 1. π . de iurisdictione omn. iud. L. 5.
§. 1. π . ne quis eum, qui in ius vocabitur, ve
eximat.

grauaminis, recte obseruat Celeberrimus Patriae Urbis Ictus, debitis laudibus Celebratissimus ORTHIVS e).

§. XXX.

Possunt autem ad constituendam summam appellabilem plures ac diuersae summae principales, i. e. vbi altera non tanquam consecretarium alterius petitur, sed vtraque principaliter in actionem venit, coaceruari f), si scilicet ex eadem causa petenti,

e) *ad Reformat. Francof. 4te Fortsetzung, iter Theil, 43ter Titul, pag. 881. seq.*

f) arg. L. 10. §. 1. π. de appellation. „si quis, cum vna actione ageretur, quae plures species in se habeat, pluribus summis sit condemnatus, quarum singulae rationem principis non faciunt, omnes autem coniunctae faciunt, poterit ad principem appellari“ arg. L. 11. §. 2. π. de iurisdic. omn. iudic. „si vna actio communis sit plurium personarum — — — utrum singulae partes spectandae sunt circa iurisdictionem eius, qui cognoscit — — — an potius tota res, quia et tota res in iudicium venit et vel vni adiudicari potest? quod et Cassio et Pegaso placet: et sane

eorum

62 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

petenti, ex eadem actione descendant, et quatenus in sententia a qua coniunctae sint.

§. XXXI.

Alia est quaestio: an et quatenus usurae in summam appellabilem computari possint? Prima facie haec quaestio affirmanda videtur, si MYNSINGERI sententiam g) nec non GAILII b) sequamur; neganda vero

eorum sententia probabilis est Conf. si lubet, GAIL lib I. obs. 123. num. 3. in fin. MYNSINGER, cent. V. obs. 83. num. 4. MEVIUS, part. VIII. dec. 106. BLVM in *proc. camer.* tit. 46. §. 11. B. I. B. de CRAMER in *system. proc. imp.* sect. III. tit. I. §. 1116. pag. 318. §. 1181. pag. 340. et in Tom. IV. obs. 1093. pag. 203. de LVDOLF in *comment. system. iur. cam. ad observat. Magenhorst.* obs. 14. pag. 259. VANTIVS de *nullitatibus*, tit. 13. num. 100. HOFMANN de *indivuiditate*, cap. V. sect. 2. aphorism. I. LAVTERBACH ad D. lib. 49. tit. 5. §. 8. LVDOVICI de *summa appellab.* §. 46. Perill. ORTH ad *Reformat. Francof. 4te Forts.* iter Th. 43ter Tit. pag. 883.

g) cent. V. obs. 83. n. 4.

b) part. I. obs. 123. n. 3.

ro ex GYLMANNI doctrina i). Alii inter summam ordinationis et privilegii et in hac iterum inter *Haupt-Summe* et *Haupt-Sache* discrimen faciendum esse existimant. In utroque priori casu negativam, in posteriori vero affirmativam tueri non dubitarunt k).

§. XXXII.

Priusquam autem ad ipsam decisionem huius quaestionis notatu dignissimae pergam, residuos redditus annuos distinguam ab usuris residuis; quam maxime enim differunt. Sunt autem redditus annui irre- dimibiles semper merx principalis; usurae contra accessorium cuiusdam fortis l).

§. XXXIII.

i) Tom. IV. *sympbor.* part. I. vot. 46. pag. 336.

k) de LVDOLF in comment. *system. iur. camer.* sect. I. §. 13. n. 2. pag. 123. et in part. III. *obseru. forens.* 288. pag. 353. RODING, lib. I. tit. 20. §. 43. LAVTERBACH ad D. lib. 49. tit. 5. §. 8. pag. 1131. RVMELINVS ad A. B. part. II. diff. 2. §. 12. lit. a. pag. 321.

l) IVST. HENNING. BOEHMER in *iur. digestor.* lib. 22. tit. I. §. 12. et in *iur. ecclesiast. protestant.* lib. II. tit. 26. §. 7. seq.

§. XXXIII.

Dispositio R. I. N. *m*) intuitu reddituum annuorum duntaxat de illo casu est intelligenda, si super ipsa obligatione, an debeantur nec ne? lis moueatur, ac decidatur. Ergo, si residui annui redditus petantur, et de ipsa obligatione non agatur, in summam 16. imperialium computari nequeunt, talis enim redditus abiudicatus consideratur ratione sui ut annuus, non ut accessio redditus inflata ex mora *n*). Recte autem computantur in summam 400. imperialium, quia semper ut merx principalis petuntur, non ut confectarium cuiusdam fortis; in eo enim quam maxime differunt ab usuris.

§. XXXIV.

Quod attinet ad residuas usuras, forti nunquam adnumerari possunt ad constituendam

m) in §. 112.

n) de MEAN, Vol. IV. obs. 506. n. 7. pag. 219.

B. L. B. de CRAMER in Tom. IV. opusculor. pag. 431.

endam summam appellabilem. Si enim fors mihi adiudicata sit, vsurae autem abiudicatae, tunc intuitu fortis non sum grauatus, ideoque computari nequit. Grauiaminis enim duntaxat summa spectatur (§. 28.). Si autem et fors et vsurae simul vel adiudicatae vel abiudicatae sint, tunc quoque cumulari nequeunt a parte grauata, non solum, si sermo est de summa ordinationis, quia R. I. N. o) expresse disponit: 400. Rthlr. Capital &c. sed etiam, si sermo est de summa priuilegii peculiaris, quia haec semper exprimitur: *Haupt Stuhl, Haupt Summ, Haupt Gut, Haupt Geld, Capital &c.*; sub his enim vocibus non comprehenduntur vsurae. Accedit etiam Conclufum pleni d. 28. Iun. 1670., hanc vocem fortem tantum denotare, definiens p).

LVDOLF

•) in §. 112.

p) de LVDOLF in part. III. obseru. forens. 288.

pag. 352. B. L. B. de CRAMER in system. proe.

imper. sect. III. tit. I. §. 1115. pag. 317.

E

LYDOLF *q)* in pleno tantum de summa privilegii fuerit deliberatum, ob paritatem tamen rationis etiam de summa ordinationis est intelligendum. Ita Senatus Imperii Aulicus statuit, nec umquam vsuras in formam computat, teste ciue patriae meae celeberrimo Perill. quondam nunc inter caelites triumphante ab VFFENBACH *r)*.

§. XXXV.

Qui affirmatiuae fauent, allegant ad eam fundandam praeiudicia quaedam hinc et illinc obuia. At, quid de praeiudiciis contra expressa legis verba statutis sentiam, iam supra dixi. Ex mea parte stat IVSTINIANI Imp. sententia *s)*, et idem sibi vult paroemia germanica: *Hundert Iahr unrecht gespro-*

q) in comment. *system. iur. camer.* sect. I. §. 13. n. 2. pag. 123. eiusque *auctar.* VI.

r) de *consil. imper. aulic.* cap. 10. subsect. 2. pag. 101.

s) in L. 13. C. de *sentent. et interloc.* cui adde L. 12. *π.* de *offic. praesid.*

gesprochen, ist keine Stunde recht t), Quod non ratione, sed errore primum introductum est, deinde consuetudine obtinuit, in aliis similibus non obtinet u). Legibus non praeiudicat consuetudo, licet magnae sit auctoritatis v). Accedit etiam, quod praeiudicia, ad quae prouocant, Recessu Imperii nouissimo et concluso pleni d. 28. Iun. 1670. sint antiquiora; GAIL w) in specie

t) HERT *de paroem. iur. paroem. III.* in Vol. I. *opusculor.* Tom. 3. pag. 392. ibique allegatus MEVIUS, part. II. Dec. 378. part. IX. dec. 160. Exemplum, ubi CELSVS Ictus ad paroemiam prouocat, reperitur in L. 79. §. 1. *π. de legat. 3.*

u) L. 39. *π. de legibus, SCtis et long. consuet.* cui adde L. 14. *π. eod.* L. 141. pr. *π. de reg. iur.* cap. 64. *de reg. iur.* in 6. cap. 8. X. *de sentent. et re iudic.*

v) Nil ad rem referunt, nec ob stare videntur verba PAVLI Icti in L. 3. *π. de suppellect. legat.* „et error ius facit.“ In hac enim lege sermo est de imperitia testatoris, qui candelabrum in argento numerat, non in supellectili. Ideoque ad casum nostrum non sunt trahenda.

w) in part. I. *obseru.* 123. num. 3.

cie allegat ad fundandam affirmatiuam L. 11. §. 2. π. de iurisdic. et L. 39. §. 2. C. de appellat. Sed illa lex de actione communi plurium personarum loquitur, vbi quaestio mouebatur: vtrum singulae partes spectandae sint circa iurisdictionem eius, qui cognoscit, an potius tota res? et decisum est: totam rem spectandam esse. Sensus L. 39. §. 2. C. de appellat. hic est: quod, si tempore sententiae summa reperiatur maior, quam litis initio videbatur, non impediatur iudex sententiam proferre. Ex argumento autem harum legum haud difficulter patet, eas ad casum nostrum applicari non posse, easque de computatione vsurarum in sortem ad constituendam summam appellabilem mentionem non facere; de iure romano x) enim non datur summa restricta appellabilis. Nec obiectio: partem grauatam, cui non liceret vsuras adnumerare sorti ad constituendam summam appellabilem, omni iuris remedio esse destitutam, nostram infirmat senten-

x) L. 20. C. de appellation.

sententiam, quippe quae nimium esset probatura. Eadem enim casum quoque defectus summae appellabilis absoluti sublatura esset, id quod absurdum. Interim nec ipsa quidem obiectionis ratio veritate nititur. In casu enim deficientis summae appellabilis parti grauatae competit remedium reuisionis vel transmissionis actorum, de quo conferas, si placet, §. 62.

§. XXXVI.

Quodsi vero solae vsurae constituent obiectum litis, summamque appellabilem exaequent, tunc plurimi rerum cameralium commentatores y) appellationem admittunt. At pace summorum virorum mihi contraria sententia vero videtur similior, quia vsurae nunquam merx principalis sunt, (§. 32.) quam tamen Rec. Imp. Nouiss. z) expresse requirit. Obiici nequit,

y) vti TEXTOR *ad Rec. Imp. Nouiss.* diff. XI. thes. 31. B. L. B. de CRAMER *in System. iur. camer.* sect. III. tit. I. §. 1115. pag. 317. add. LVDVICI *de summa appell.* §. 45.

z) in §. 112.

quit, iniquum esse, parti grauatae in causa. vbi solae vsurae obiectum litis constituunt, summamque appellabilem adaequant, appellationem denegare. Hic enim semper est casus, vbi summa appellabilis deficit. Accedit etiam id, quod in casu deficientis summae appellabilis remedio reuisionis vel transmissionis actorum sit locus, (§. 62.).

§. XXXVII.

Ab vsuris proprie sic dictum interesse, in lucro cessante et damno emergente consistens, a) distinguendum esse, palam est. Quaestio autem: an id in computationem summae appellabilis veniat? neganda mihi videtur, nisi forsan quantum, summa appellabili maius, aut plene aut saltem semiplene fuerit probatum, postea iuramento confirmandum. Huc refero inter alias casum

a) L. 13. pr. *rem ratam hab.* cui adde IVST. HENN. BOEHMER *in iur. digestor.* lib. 22. tit. I. §. 11. TABOR *de altero tanto*, cap. III. §. 10. Perill. ORTH *ad Reformat. Francof.* 4te Forts. iter Tb. 43ter Tit. pag. 883.

sum iuramenti in lege imperii permissum *b*). Qui rigor si remitteretur, summa appellabilis arbitrio appellantis foret relicta, quod legum mens non videtur permittere.

§. XXXVIII.

An in determinanda summa appellabili pretii affectionis ratio sit habenda, indistincte nec affirmandum nec negandum est. Generatim regula est notanda: si aestimatio seu pretium obiecti litis in dubio pendeat, tunc eius ratio habetur, et appellans, se malle carere tanta summa, quam ab appellatione desistere, iurat *c*). Si vero obiectum litis certo modo aestimari queat, pretio

b) O. C. d. a. 1521. tit. 24. §. 2. O. C. d. a. 1523. tit. 1. §. 6. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 4. *Conc.* part. II. tit. 31. §. 8.

c) O. C. d. a. 1521. tit. 24. §. 2. O. C. d. a. 1523. tit. 1. §. 6. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 4. *Conc.* part. II. tit. 31. §. 8. et praeiudicia vide apud B. L. B. de CRAMER in *System. proc. imp.* sect. III. tit. 1. §. 1125. pag. 320. et apud BLVM in *sentent. camer.* num. 424. 542. et 652.

pretio affectionis locus non est *d)*, quia alias tota doctrina de summa appellabili nullius esset momenti. Propterea quoque eius computatio in summam appellabilem in nonnullis priuil. de non appell. limitatis expresse vetita est *e)*.

§. XXXIX.

Pergo ad quaestionem de seruitutibus non parum difficilem, adeo ut hactenus problematis instar fuerit tractata. Quod ipsi celeberrimo Camerae Imperialis Adfessori G. M. de LVDOLF *f)* placuit.

Quaestio

d) De iure quoque romano non facile admittitur, L. 33. pr. π . ad L. aquil. L. 63. pr. π . ad L. falcid. L. 12. C. de erogat. militar. annon. Substantiam enim potius quam opinionem hominum intueri oportet, L. 10. §. 1. π . de diuers. tempor. praeser. L. 2. §. 2. et 15. π . pro emtore, L. 35. C. de donation. Et in arbitrio iudicis aestimatio ponitur, si varia sint rerum pretia, L. 3. π . de eo, quod certo loco L. 2. §. 1. C. ut nem. lic. in emt. specier.

e) e. g. in priuil. Leodiensi Caroli VI. Imp. d. 27. Iun. 1721.

f) in part. IV. obs. 400. cor. I. pag. 435.

Quaestio haec est: an et quatenus in computanda summa appellabili seruitutum aestimationi locus sit? Cui ut pro meo qualicunque ingenio faciam satis, indubia a dubiis seiungere fas est. Et notare iuuat primo: in causis seruitutum iuri magistratus adnexarum, vulgo: *der Obrigkeit abhängig*, summam appellabilem non spectari, sed minimam quamque esse appellabilem g). Habentur enim eiusmodi omnes pro inaeestimabilibus, *für unschätzbare Gerechtigkeiten*.

Deinde obseruo, nullam legem existere, quae seruitutes priuatas a summa appellabili eximat. Exceptio potius primo loco posita firmare videtur regulam in casibus non exceptis. Quas causas lex non eximit, nec nos eximere debemus. Hoc, uti quidem autumo, firmiter praestructo, in soluenda illa quaestione eo redire videntur omnia: quomodo fieri debeat aestimatio?
an

g) O. C. d. a. 1523. tit. 1. §. 5. in fin. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 4. R. I. d. a. 1570. §. 67. Conc. part. II. tit. 31. §. 6.

an pretium praedii dominantis aut serui-
tis sit considerandum? aut seruitutis ratio
sigillatim ineunda?

In deliberatione Celsissimi Cameralis
Iudicii, cuius meminit Perill. de LVDOLE
b), fuere patres conscripti, quibus prior
sententia placuit. Alii in aliam abiere
sententiam.

Quid ego sentiam: vix dicere ausim,
quum meum certe non sit, tantam inter
ipsum supremos iustitiae antistites, compo-
nere litem.

Interim probe memor, me nihil deci-
dere, sed disputandi animo scribere, ani-
mi sententiam exponere non erubesco.
Idque breuibus agam:

I. si seruitus aestimationem per se re-
cipit, non est, cur de summa constituenda
desperemus. Exemplo sit seruitus tigni
immittendi, seruitus itineris, actus, viae,
si haec ad certam agri partem arbitrio boni
viri, in iudicio communi diuidundo, vel
con-

b) in part. IV. obf. 400. cor. I. pag. 435.

conuentione partium determinata, limitibusque discreta. Quis non videt, agri partem sic determinatam omnino aestimationem recipere. At ponamus

II. partem non esse determinatam, nec vnquam determinandam, sicque regulae locum esse, qua seruitutem integrum fundum afficere recte statuitur! Etiam hoc in casu, si dominus praedii seruientis appellet, inueniri posse, quantum usus fundi per seruitutem reddatur deterior, vix est, quod negari possit. Sicque hac ratione aestimationi locum fore haud equidem dubito. At si

III. nec hac quoque ratione inueniri verum pretium possit, nec in casu appellationis a domino praedii dominantis interpositae erui possit, quaenam utilitas ex seruitute fundo accedat dominanti; nemo certe inficias ibit, seruitutem maioris momenti esse non posse integri fundi dominio. Dabo exemplum. Seruitus itineris mihi competit in agro vicini, non quidem limitibus, vsu tamen discreta, ita vt vigesimam

nam nequidem partem agri occupet. Ager integer a peritis ruricolis, sub iuramenti vinculo, vix ducentis florenis aestimatur. Num hoc casu, si dominus praedii serui-
entis appellauerit, maiori pretio aestime-
mus? Equidem valde dubito. Fortassis
ne 20. quidem pars pretii iuste com putabi-
tur, cum dubium non sit, dominum prae-
dii seruiantis dominium retinere, atque
participem vsus manere. Per seruitutem
enim viae duntaxat vsus illius partis, vbi
seruitus exercetur, restringitur. Reliqua
omnia dominii iura salua manent.

§. XL.

Dari interim iura iurisdictioni haud ad-
nexa, dari seruitutes, de quarum vero pre-
tio nullo modo constare potest, non re-
gauerim. Lex horum meminit iurium no-
mine, *so nicht gewisse Achtung hätten*, et
hoc casu de summa appellabili frustra quae-
ri per se patet. Huc refero e. g. ius re-
tractus, si de praedio, summam appellabi-
lem longe superante, ita vt interesse partis
summam illam vero similiter aequet, aga-
tur.

tur. Eodem refero feruitutem altius tollendi, altius non tollendi, prospectus, luminum, ne prospectui ne luminibus officiat &c. respectu tamen semper ad interesse eius, qui appellat, habito. Referendos quoque huc censeo honores, in quibus certe nulla spectatur summa appellabilis²⁾. Adde, leges imperii summam appellabilem constituentes obiectum quoddam aestimationem recipiens semper supponere.

§. XLI.

In actione iniuriarum ad palinodiam summa appellabilis non attendenda est;
bene

²⁾ O. C. d. a. 1523. tit. I. §. 5. in fin. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 4. Conc. part. II. tit. 31. §. 6. Praejudicia quaedam allegat B. L. B. de CRAMER in *system. iur. camer.* sect. III. tit. I. §. 1122. seq. pag. 319. seq. Hocque statuit patria constitutio d. 27. Iun. 1747., cuius mentionem facit Patriae Ictus debitis laudibus celebratissimus, Ill. ORTH ad *Reform. Francof. 4te Forts. iter Tb. 43. Tir.* pag. 883.

Bene tamen, si aestimatoria agatur k), et secundum SCtum Camerale de 1608. nil ad rem refert, an fama sit reseruata nec ne.

Haec de rite aestimanda summa appellabili quoad quantitatem externam sufficiant.

§. XLII.

Pergo ad quantitatem summae cuiusque appellabilis internam seu valorem monetae. Moneta enim diuerso tempore valde diuersa fuit. Si summam spectemus Ordinationis vsque ad a. 1654., non nisi floreni, *Gulden*, et ab initio quidem 50., deinde 150. erant statuti, (§. 12.). Recessu autem imperii nouissimo 400. Thaleri, *Reichstbaler*, illo tempore vsitati, sunt praescripti. In priuilegiis Statuum limitatis 1) floreni aurei Rhenani, *Rheinische Gold-Gulden*, 2) floreni, 3) thaleri Imperiales, vnciales, reperiuntur.

§. XLIII.

k) O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 38. §. 4. *Conc.*
part. II. tit. 31. §. 6.

§. XLIII.

De florenis aureis prima esto inspectio, quorum quisque quantum valeat, non inter omnes conuenit; quam ob rem eorum reductio in Rec. Imp. Nou. l). Visitationi committi conclusum fuerat, qualis tamen reductio nondum est facta. Et notandum est, collegium electorale censuisse in collegialibus litteris ad Dium CAROLVM VII. Imperatorem datis, hancce de computatione summae appellabilis quaestionem adhuc expectare decisionem imperialem m).

§. XLIV.

Priusquam autem computationem vel reductionem ipsam dictorum florenorum aggredior, adhuc pauca de natura priuilegiorum,

l) in §. 116. „weil der Stände priuilegia theils auf eine gewisse Anzahl Gulden gerichtet; als solle bey künftiger Visitation — — — anstatt derselben eine gewisse Erläuterung und Reduction auf Reichsthaler verglichen werden.“

m) Ill. MOSER ad Capit. Caroli VII. part. I. pag. 11. et part. III. pag. 262.

giorum, de tempore, ad quod computatio exigenda, praemittam.

Quodlibet privilegium considerari debere duplici respectu palam est: et I.) quidem non nunquam ex iure contractus gratuiti, aut, si mauis, gratiosi intuitu cedentis, II.) interdum ex iure conuentionis onerosae inter dantem et acceptantem. In utroque casu tempus concessionis et acceptationis omne punctum facere legum argumento statuimus.

§. XLV.

In omni conuentione ex regula, et si nil expresse determinatum sit, *n*) tempus, quo conuentum, respiciendum esse, non solum statuit ius romanum, *o*) sed etiam ius

n) Conuentio enim dat legem contractui, L. 34. *π. de reg. iur.*

o) L. 17. pr. *π. de pactis*; L. 15. *π. de neg. gest.*
L. 3. *π. de rebus credit.* L. 11. §. 1. *π. eod.*
L. 12. in fin. *π. de SCto Maced.* L. 1. §. 13.
et 30. *π. depositi* L. 8. pr. *π. mandati*, L. 10.
§. 4. *π. eod.* L. 58. §. 2. *π. pro socio*, L. 69.

π.

ius canonicum *p*). In hoc enim, quod praesens fuit, magis consensisse contrahentes verisimilius est, quam in id, quod sub incerto esse potest *q*). Et si genus monetae tempore contractus existens non amplius exstet, recte tunc soluitur alia moneta creditis nummis in bonitate interna conueniens et aequiualens *r*).

§. XLVI.

His legibus fultus, nunc audenter statuere me posse confido, quod in reductione florenorum aureorum in priuilegiis de non appellando limitatis occurrentium tempus

π. de contrab. emt. L. 2. §. 1. π. de hered. vend. L. 13. et 45. π. de euiction. L. 41. §. 4. π. de legat. 3. L. 78. pr. π. de verbor. oblig. L. 1. pr. π. de poenis, L. 144. §. 1. π. de reg. iur. L. 8. in fin. C. de rescind. vendit. L. 9. C. de non numer. pecun. L. 22. C. de fideiussor.

p) cap. 20. et 26. X. de censibus, exact. et procur.

q) L. 7. de auro.

r) L. 71. §. 3. π. de legat. I. nou. 4. cap. 3. cap. 20. et 26. X. de censibus, exact. et procur.

pus priuilegii concessi spectari debeat. Quae quum ita sint, inquirendum est: quantum florenus aureus tempore priuilegii concessi cum moneta hodierna collatus valuerit? Id quod ex legibus imperii optime intelligitur, et quidem eo potius, quo verius est, illas non solum per modum conuentionis, in quas omnes et singuli imperii status consentiunt, condi, verum etiam a concedente priuilegiorum per decretum ratificationis vim legis obtinere, sicque a quolibet statu imperii priuilegiato pro norma in computando valore florenorum aureorum agnoscendas esse.

§. XLVII.

Ne autem in hac computatione fine ex-
cidam, monetam quandam, de cuius va-
lore hodie constat, pro norma in subdu-
cendo calculo constituere meum est. Ad
hunc finem Ducatum si eligam, a vero non
videbor aberrare. Vadem habeo conclu-
sum trium collegiorum a. 1667. factum,
ab Augustissimo Imperatore Leopoldo eo-
dem

dem anno confirmatum s). Accedit, quod in omnibus monetarum mutationibus in legibus imperii approbatis Ducati proportio cum floreno aureo semper fuerit habita.

§. XLVIII.

Ultra annum 1495. i. e. ante constitutionem Camerae Imperii, quo nulla cogitari possunt privilegia de non appellando, ascendere et in valorem monetarum illius aevi hoc loco inquirere velle, foret ridiculum, adeoque etiam observare superfluum, quod durante saeculo decimo quarto
 1) 66. floreni aurei semissem vulgo marcam
 u)

s) §. 6. *wie denn auch den anderen güldenen Münzen ihre Währung nach Valor des Ducatens, so hierunter als eine Richtschnur zu beobachten — — — und in specie wegen der Goldgulden“ in actis monet. part. II. pag. 284. adde Bericht eines Münzmeisters von dem Verhältniß des Ducaten mit dem Goldgulden de 1667. in HIRSCH Münz-Archiv, part. V. pag. 18.*

2) In quo saeculo teste MASCOVIO in diff. *de iure circa rem monetariam*, sect. III. §. 21. pag. 55. primi floreni aurei sunt cusi.

n) seu dimidiam libram expleuerint. Testem alioquin habiturus essem Recessum monetarum quatuor Electorum Rhenanorum d. a. 1386. et 1399. et Recessum inter Imperatorem et Electores d. a. 1402. v).

§. XLIX.

Res itaque ab anno 1495. repetenda est. Quod ut rite fiat, omnia et singula priuilegia de non appellando limitata, quorum summa hodie adhuc utilis florenis aureis est expressa, ordine chronologico producam, simulque demonstrabo, quanti valoris floreni aurei tempore priuilegii concessi fuerint, reductionem ipsam ad monetas hodiernas suscepturus.

§. L.

Antiquissimum est priuilegium Caroli V. Imperatoris Episcopo Leodiensi anno 1521.

n) Ne obscurus fiam, e re iudico, in posterum vocabulum MARCAE in re monetaria receptum adhibere, quod ne latinas aures offendat, etiam atque etiam rogo.

n) HIRSCH *Münz-Archiv*, part. I. pag. 50. 57. et 60.

1521. datum, quo summa appellabilis
 1200. flor. aur. in immobilibus, 600. flor.
 aur. in mobilibus constituta est. Eo tem-
 pore 107. flor. aur. explerunt $1\frac{1}{2}$ marcas
 colonienses, vel $71\frac{1}{3}$ flor. aur. i. marcam
 coloniensem, et continuerunt $18\frac{1}{2}$ Carrata
 auri puri *m*). Hodie implent 67. Ducati
 I.

6) R. I. d. a. 1495. §. 1. R. I. d. a. 1497. §.
 34. R. I. d. a. 1498. §. 38. in HIRSCH Münz-
Archiv, part. I. pag. 168. 171. 176. Quod
 in R. I. de 1509. in HIRSCH Münz-Archiv,
 part. I. pag. 201. legitur, 107. florenos au-
 reos duas marcas colonienses effecisse, ac con-
 tinuisse $18\frac{1}{2}$ Carrata auri puri, 4. Carrata argen-
 ti et 2. Carrata cupri, verbis: *das alle Gulden*
so uff Iren Muntzen gemüntz werden Neuntze-
benhalbs grades feines Golts iiij Grad wyß unnd
ij Grade rots In der Schickung haben auch hun-
dert und siebenn unnd nit mehr uff ij kelnisch
margck — — — at sine dubio inter errores
vel describentis vel typosetiae referendum vi-
detur, quia non solum vna marca coloniensis
tantum 24. Carrata continet, sed ex aliis eti-
am argumentis apparet, eo tempore 107. flo-
renos aureos tantum expleuisse $1\frac{1}{2}$ marcas co-
loni-

86 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

1. marcam coloniensem et continent 23. Carrata 8. Grana auri puri x). Ergo 1200. floreni aurei ad hodiernas monetas reducti constituunt summam $881\frac{343}{7597}$ Ducatorum, hoc

lonienses. In eodem enim Recessu Imperii refertur ad eam normam, secundum quam Electores Rhenani monetam auream cudi voluerunt, ut scilicet 107. floreni aurei implere debeant $1\frac{1}{2}$ marcas colonienses, quam normam hic Rec. Imp. restitui iubet, verbis: *zum ersten als die vier Churfürsten am Reyne von viln unnd langen Iaren herr ein löbliche gulden Müntz gehabt unnd noch haben — — — den Gehalt derselben uff $18\frac{1}{2}$ Gradt feins Goldts unnd den uffschnitt uff hundert unnd sieben uff anderthalb kellnisch margt geordnet haben*“ Accedunt et verba der Münz-Ordnung d. a. 1524. §. 50. „*derhalb denn die Reinischen Gulden hinfurter auf 18. Karat und 6. Grän feins am Gehalt unnd hundert unnd syben Schrot oder Stück Goldes auf anderthalb Cöllnische Marck, wie bisher gescheen ist, unnd nit mehr gemünzt werden mögen*“ in HIRSCH Münz-Archiv, part. I. pag. 247.

x) R. G. A. d. 10. Sept. 1738. in corp. iur. publ. pag. 1480.

hoc est, 2447. Thal. $31\frac{2}{7}\frac{1}{5}\frac{8}{9}\frac{3}{7}$ Cruciger. secundum libram nummulariam viginti florenorum, et 2936. Thal. $73\frac{4}{7}\frac{1}{5}\frac{3}{9}\frac{2}{7}$ Cruciger. secundum libram nummulariam viginti quatuor florenorum. Et 600. floreni aurei efficiunt summam $440\frac{3}{7}\frac{9}{5}\frac{7}{9}\frac{0}{7}$ Ducatorum, h. e. 1223. Thaler. $60\frac{4}{7}\frac{8}{5}\frac{9}{9}\frac{0}{7}$ Cruciger. secundum libram nummulariam viginti florenorum, 1468. Thaleror. $36\frac{1}{1}\frac{1}{5}\frac{7}{1}\frac{3}{9}\frac{6}{4}$ Cruciger. secundum libram nummulariam viginti quatuor florenorum y).

§ LI.

Valor floreni aurei internus, quem hactenus demonstraui, non diu obseruatus, mox expressa lege mutatus est. Accidit hoc

y) Has omnes computationes, positis datis, a Domino PHIL. CHRISTIAN. BVNSEN, celeberrimo in patria vrbe monetae praefecto, reuistas ac pro expeditis agnitas fuisse, indicare, mearum nunc est partium. Perito enim in arte magis credendum, quam alii mortalium, est ratio I. 8. π . fin. regund. nec non L. 3. C. eod. Cuius dum ego autographum hisce pagellis adiungam, lectori sine dubio tam gratum erit, quam quod gratissimum.

hoc anno CIOIOXXIV., quo publicata noua ordinatione monetaria z) sanctum est, vt 89. flor. aurei, 22. Carata auri puri continentes, vnam auri marcam coloniensem efficere deberent; in quo statu res mansit vsque ad annum 1551. Sed in huius temporis spatio nullum reperitur priuilegium de non appellando ad numerum florenorum aureorum limitatum; computatione ergo florenorum aureorum huius periodi facile caremus.

§. LII.

Tertia periodus mutati valoris florenorum aureorum interni anno 1551. initium capit, ad annum 1559. procedens. Illo scilicet anno 1551. per *Relationem Imperii ad Caesarem*, per *Recessum imperii* §. 36. et 37. et per *Ordinationem monetariam*, antiquus primae periodi valor restitutus est, ita vt $71\frac{1}{3}$ floreni aurei, 18. Carata 6. Grana auri

z) in §. 50. HIRSCH *Münz-Archiv*, part. I. p. 247.

a) in HIRSCH *Münz-Archiv*, part. I. pag. 320. 332. 345. et 354.

auri puri, 3. Carata, 8. Grana argenti et
 1. Caratum 10. Grana cupri continentes,
 marcam coloniensem efficere deberent. In
 hanc periodum incidit priuilegium Ham-
 burgenſe anno 1554. datum, ad 700. flo-
 renos aureos extenſum, de quo elegantes
 Deductiones legimus apud Illuſtriſſimos
 Camerae Imp. Aſſeſſores G. M. de LVDOLF
 b) et L. B. de CRAMER c), quibus ſenatus
 populusque Hamburgeniſis, valorem 700.
 florenor. aureor. ad $1025\frac{6}{14}\frac{1}{1}$ Thaleros pro-
 ducere ſtudit. Sed ſi ad principia ſupra
 ſtabilita calculum ſubducam, 700. tales flo-
 reni aurei ad hodiernas monetas reducti
 efficiunt $513\frac{7}{7}\frac{1}{5}\frac{6}{9}\frac{4}{7}$ Ducatos et $401\frac{5}{3}\frac{0}{4}\frac{3}{4}\frac{9}{6}\frac{8}{2}\frac{0}{8}\frac{7}{9}\frac{7}{3}$
 Grana argenti puri, ſ. 1446. Thaleros,
 $16\frac{3}{3}\frac{1}{2}\frac{6}{6}\frac{9}{7}\frac{2}{7}\frac{7}{7}\frac{1}{3}\frac{5}{5}\frac{2}{8}$ Cruciger. ſecundum libram
 nummulariam viginti florenorum, *nach*
dem 20. fl. Fuſ, et 1735. Thal. $38\frac{1}{5}\frac{9}{4}\frac{8}{4}\frac{1}{6}\frac{5}{2}\frac{1}{8}\frac{1}{9}\frac{6}{3}$
 Cruciger. ſecundum libram nummulariam
 viginti quatuor florenorum, *nach dem* 24.
 fl. Fuſ.

§. LIII.

b) in part. III. obſ. 290.

c) in part. I. obſ. 424.

§. LIII.

Quarta periodus edicto monetario anno 1559. publicato initium debet, quo statutum est, vt 72. floreni aurei, 18. Carata, 6. grana auri puri, 3. Carata, 8. grana argenti et 1. Caratum 10. grana cupri continentes, marcā coloniensem efficerent d).

Hacce

d) vid. *Münz-Edict*, d. a. 1559. in Cel. HIRSCHII *Münz-Archiv*, part. I. pag. 390. cui adde *Gutaebten des Fränckischen Reichs-Crayß-Gemein Wardeins*, d. 10. April. 1560., l. c. part. I. pag. 423. Confirmatum est hoc edictum pluribus aliis Recessibus Imperii infectis, nominatim per R. I. d. a. 1566. §. 155. R. I. d. a. 1570. §. 122. et 131. R. D. d. a. 1571. §. 8. R. I. d. a. 1576. §. 65. 66. 67. et 68. *Mand. monet. RVDOLPHI II. Imp.* d. a. 1577. R. I. d. a. 1582. §. 67. *Erneuertes Münz-Mandat Kayfers RVDOLPHI II.* d. a. 1582. R. I. d. a. 1594. *Wieder erneuertes Münz-Mandat RVDOLPHI II.* d. 8. Aug. 1596. et 1597. *Reichs-Schluß* d. a. 1666. *Kayf. Münz-Edict.* d. a. 1676. *Reichs-Schluß* d. a. 1680. in saepe laudata HIRSCHII *collectione monetaria*, part. I. pag. 403. part. II. pag. 26. 69. 103. 216. 219. 241. 290. 295.

Hacce ergo eaque vltima periodo vsque ad
a.

295. part. III. pag. 34. 71. 103. part. IV. pag. 413. part. V. pag. 64. 129. Numerus 72. florenorum aureorum marcam colonien- sem efficiens, non inutile fortassis examen so- lidorum Romanorum suppeditabit, quorum 72. libram Romanam efficiebant. Expresse hoc statuitur in L. 5. C. de *susceptoribus* &c., ex quo florenum aureum aequalem esse solido romano nonnulli Summi Viri concluderunt, inter quos eminet B. L. B. de CRAMER in part. I. obs. 424. not. f. pag. 955. Sed praetermi- sit Vir illustrissimus, quod pace manium ipsius dictum sit, differentiam marcae Colonien- sis et librae Romanae, quam paucis expedire lecto- ribus haud fore ingratum censeo. Inter om- nes fere conuenit, libram romanam expleuis- se 12. *uncias*, MARTIAL lib. II. cap. 4. GES- NERVS in *Thes. ling. latin.* voce: *libra*, GRO- NOVIVS de *pond vet.* lib. III. cap. II. pag. 198. et ad pondus parisiense exactam libram roma- nam valuisse $10\frac{1}{2}$ *uncias*, docet LVDOVICVS SAVOTVS de *num. antiq.* p. III. c. 23. in GRAE- VII thesauro *antiquit.* Tom. XI. *Vncia* vero complet 2. *semuncias*, consequenter *as* s. *libra* Romanorum explet 24. *semuncias*, ac aequalis est hodiernae librae in pharmacopoliis ysitatae, quae

92 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

a. 1738. idem mansit florenorum aureorum
valor

quae ratione ponderis sui originem a Romanorum temporibus trahere videtur, HEDE-
RICH *im Antiquitäten-Lexico*, voce: *as*; cui
adde de la BARRE *de libra romana*, dans les
*memoires de l' academie des inscriptions et des
belles lettres*, T. XII. VITRY *epistola de ponde-
ribus et moneta romanorum*, dans les *memoires
de Trevoux* d. a. 1729. pag. 1252. seq. PV-
TEANI *pecuniae romanae ratio*, in *thesauro Sal-
lengriano* Tom. III. Ex his satis apparet, li-
bram Romanorum triente maiorem fuisse mar-
ca colonienfi. Ergo etiam solidus romanus
triente maior statuendus est floreno aureo.
Interesse huius definiendae quaestionis euenit
in casu L. 36. §. 3. C. *de donationibus*. Sed
quum de quantitate auri puri, additamenti-
que his in 72. solidis certe non constet, etiam
summa quingentorum solidorum ad punctum
vsque mathematicum reduci nequit. Si vero
ponamus, hanc libram romanam continuisse
12. uncias s. 24. *senuncias* auri puri, tunc
quingenti solidi romani constituerent summam
 $707\frac{5}{7}$ Ducatorum hodiernorum. SCHILTER
exerc. XLIII. §. II. summam 500. solidorum
ad 1250. Thaleros reduxit, et quidem secun-
dum

valor internus, quamvis externus cum monetis argenteis collatus saepissime variaverit e) Eodem illo tempore thalerus imperialis, vulgo *Species-Thaler*, 1. fl. 30. cruc.

dum conventionem Zinnenfem, quae marcae colonienfi 16. florenos assignavit, quod quidem a vero valore haud longe foret alienum, si eandem proportionem auri puri, argenti et cupri solidorum, quae inest florenis aureis, pro certa venditare possemus. Tunc enim singulus solidus vnum florenum aureum cum dimidio, seu quod idem est, dimidium Carolum aureum, *eine halbe Caroline*, seu dimidium Ludouicianum aureum, *eine halbe neue Louisd'or*, quoad valorem externum effecturus esset. Quod quum praecise statuere non audeamus, inter Schilterianam et nostram computationem, cuique, quod libet, probari non ini-que feremus; et si vltimae sententiae tanquam mediae accesserit, nos certe non habebit dissentientes.

e) Sic veteri designatione teste sub rubro: *Wehrs der grohen Münz-Sorten vom I. 1582. biß 1669. in denen Marburgischen Beyträgen d. a. 1749. part. III. pag. 196. florenus aureus ad monetam argenteam reductus valuit:*

1582.

94 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

cruc. computabatur. Cuius ex illo tempo-
re

1582.	—	—	—	I. fl.	15. kr.
1587.	—	—	—	I. —	18. —
1590.	—	—	—	I. —	19. —
1594.	—	—	—	I. —	19. —
1596.	1600.	—	I. —	20. —	—
1601.	1604.	—	I. —	24. —	—
1605.	1608.	—	I. —	30. —	—
1609.	—	—	—	I. —	40. —
1610.	1615.	—	I. —	45. —	—
1615.	m. Nou.	—	I. —	52. —	—
1616.	1617.	—	I. —	52. —	—
1618.	—	—	—	2. —	—
1619.	m. Oct.	—	2. —	10. —	—
1619.	m. Dec.	—	2. —	20. —	—
1620.	m. Nou.	—	2. —	30. —	—
1621.	m. Ian.	—	2. —	30. —	—
—	— m. Febr.	—	2. —	36. —	—
—	— m. Mart.	—	2. —	40. —	—
—	— m. Apr.	—	2. —	45. —	—
—	— m. Mai.	—	3. —	—	—
—	— in. fin. m.	—	3. —	40. —	—
—	— m. Iun.	—	9. —	—	—
—	— m. Iul.	—	3. —	40. —	—
—	— m. Aug.	—	5. —	15. —	—
—	— m. Sept.	—	6. —	12. —	—
1621.					

re valor externus haud minus quam valor
floreni aurei externus variauit.

Internus idem mansit vsque ad a. 1738.,
quo facto in comitiis imperii vniuersalibus
Con-

1621.	m. Oct.	— 7.	fl.	— kr.
— —	m. Nou.	— 7.	— 30.	—
— —	m. Dec.	— 8.	— —	—
1622.	d. 18. Ian.	— 10.	— —	—
— —	m. Febr.	— 12.	— —	—
— —	m. Mart.	— 11.	— —	—
— —	m. Oct.	— 5.	— 45.	—
— —	m. Nou.	— 9.	— 30.	—
— —	alibi	— 10.	— 20.	—
1623.	m. Apr.	— 1.	— 42.	—
— —	m. Iun. sq.	— 1.	— 44.	—
1624.	m. Mart.	— 1.	— 44.	—
— —	m. Iun.	— 1.	— 50.	—
1633.	— — —	— 1.	— 50.	—
1635.	— — —	— 2.	— —	—
1645.	— — —	— 2.	— 10.	—
1648.	teste priuileg.			
	Guelfico	— 1.	— 40.	—
1657.	— — —	— 2.	— 10.	—
1659.	— — —	— 2.	— 10.	—
1669.	— — —	— 2.	— 10.	—

Concluso f) proportio auri, argenti et cupri in cudendis florenis aureis mutata reperitur; quae tamen nunc nostri non est instituti. Si autem floreni aurei huius periodi ad valorem nostrarum monetarum aurearum et argentearum referri debeant, teste eodem Celeberrimo, quem supra laudavi, monetae patriae Censori, BVNSEN, sequens prodibit priuilegiorum hac periodo comprehensorum calculus.

§. LIV.

Obiiciat aliquis exemplis edoctus, Celsissimam Cameram Imperialem non nisi pretium duorum florenorum hodiernorum pro floreno aureo in priuilegiis de non appellando limitatis occurrente, agnoscere solere. Idem plerosque Imperii Status sentire; qui priuilegiis suis de non appellando alium sensum haud statuerint, quam quod 2. floreni 1. floreno aureo respondeant; Quid quod in priuilegio Guelpherbyitano de anno 1648. expresse sit statutum,

v6

f) vid. SCHMAVSS in corp. iur. publ. 1480.

Tat

Leo

Su

Summa

granor. anal. nach dem 24. fl. Fuß.

2309 5332	• • •	147. tblr. 33	$\frac{95186565}{154768995}$	kr.
Her 386 5332	• • •	2456. tblr. 20	$\frac{38752800}{154768995}$	—
Lub 4359 5332	• • •	1228. tblr. 10	$\frac{19376400}{154768995}$	—
Aug 98 5332	• • •	1473. tblr. 66	$\frac{23251680}{154768995}$	—
Col 886 5332	• • •	2456. tblr. 20	$\frac{38752800}{154768995}$	—
Hol 886 5332	• • •	2456. tblr. 20	$\frac{38752800}{154768995}$	—
Col 837 5332	• • •	1719. tblr. 32	$\frac{27126960}{154768995}$	—
Br 6772 5332	• • •	4912. tblr. 40	$\frac{77505600}{154768995}$	—
Ran 359 5332	• • •	1228. tblr. 10	$\frac{19376400}{154768995}$	—
Reiz 620 5332	• • •	982. tblr. 44	$\frac{15501120}{154768995}$	—
Sch 359 5332	• • •	1228. tblr. 10	$\frac{19376400}{154768995}$	—
Inge 359 5332	• • •	228. tblr. 10	$\frac{19376400}{154768995}$	—
Tr 359 5332	• • •	228. tblr. 10	$\frac{19376400}{154768995}$	—
Leo 42 5332	• • •	421. tblr. 18	$\frac{70755040}{154768995}$	—
2987 5332	• • •	210. tblr. 54	$\frac{35377520}{154768995}$	—
2975 5332	• • •	221. tblr. 5	$\frac{65395350}{154768995}$	—

196 472	• • •	499. tblr. 53	$\frac{1067011}{1327203}$	—
98 472	• • •	249. tblr. 71	$\frac{1127107}{1327203}$	—
493 472	• • •	224. tblr. 88	$\frac{252431}{1327203}$	—

being led to 1751 can be identified.

0475-198077 263108 204100

estimation vanishingly small as $n \rightarrow \infty$

Stille mitternacht

100. |

1888. 12. 1. 1888. 12. 1.

1821. 5. 2. 1821. 5. 2. 1821. 5. 2.

1004

001 DE 1201 3-5 (1911)

107. In order to improve the quality of the paper, the following steps should be taken:

1002. The Value of the Standard Standard

op.

La. 7701 a. b. 9. 11. 12.

22-1-1871

[illegible]

02-1-1982

180

49- vno hoc no[n] est

1870

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

1850 8 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 10

1840

CHURCH OF THE HOLY TRINITY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ut pro quibusque 9. florenis aureis non nisi 10. thaleri computentur.

Et ne quid taceam, me non later, ad interrogationem Excelsae Deputationis ad Visitationem Camerae Imperialis destinatae, de observatione valoris monetarum in legibus et privilegiis expressarum, Conclufum Celfiffimi Pleni de 10. Dec. 1771. fuiſſe expeditum „*an eine bohe Viſitation den abgeforderten Bericht dahin zu erſtatten, daß nach der biſherigen Obſervanz der Gulden oder Goldgulden zu zwei Gulden, der Thaler aber in currentem Fuß berechnet werde.*“ g)

At ſalua res eſt. Non enim ſtatuit, decreuit aut edixit Celfiffimum Iudicium, ſed retulit ad Confeſſum Viſitationis de obſervantia.

Neque leges negavit, neque has interpretatum eſt, neque illas mutavit. Si ergo;
quod

g) Teſtis huius praxis quoque inter alios eſt Ill. PÜTTER, praeceptor pie colendus. in *proc. imp.* lib. VIII. cap. 1. §. 176. in fin. qui ſe refert ad *Mem. viſ. can.* d. a. 1713. §. 26.

quod saepius allegavi, verum est, vti quidem est, non exemplis iudicari debere, sed legibus, *b)* et legibus veritatisque non praeiudicare consuetudinem, licet magnae sit auctoritatis, *i)* nihil sane impediet vnquam Augustissimum Iudicium, quin obseruantiam nulla lege nixam ipsi postponat legi.

Agnouit Celsissimum Iudicium in materia salariorum cameralium ex promissione Sacrae Caesareae Maiestatis Imperiique Statuum ipsi debitorum, vt et in aliis contractibus eadem principia *k)*. Stabilivit illa in decreto pleni in materia sustentationis d. 20. Iun. a. 1759. lato, valorem monetae in salariis persoluendis definiente *l)*.

Quid ergo prohibet, quo minus idem Celsissimum Iudicium eadem principia iuris in fauorem iudiciorum Statuum obseruet, quae

b) L. 13. C. de sentent. et interloc.

i) Cap. 8. X. de sent. et re iudic.

k) B. L. B. DE CRAMER in den Wezlar. Nebenstunden, part. LII. pag. 9. sq.

l) Quod seruat B. L. B. DE CRAMER in den Wezlar. Beiträgen, part. II. pag. 149. sq.

quae in sui fauorem optimo maximo iure constituit.

Quod de Statibus imperii valorem 1. floreni aurei, duobus argenteis aequalem agnoscentibus dicitur, thesin meam non infirmat. Vulgatum enim est, cuique licere fauori pro se introducto renunciare.

Si hoc speciali pacto, vti quidem in Ducatu Megapolitano, Augustissimo Imperatore confirmante, anno 1755. accidit, factum fuerit, nemini certe inde neque ius nascetur, neque vlli iniuria aut praeiudicium.

Taciti consensus idem ius est, quod expressi, nisi quod ille non praesumatur, sed aequae ac hic sit probandus. Lex autem semper loqui praesumitur.

Neque etiam silentio praetereundum est, obseruantiam illam in determinando valore floreni aurei vix vniformem reperiri.

Illo tempore, quo florenus aureus 1. floreno et 15. crucigeris argenteis erat aequalis, obseruantia certe non poterat duos florenos argenteos surrogare. Contrarium patet

patet ex sententia camerali d. 12. Oct. 1570. lata *m*).

Quid de mutato valore 1. fl. 18. 20. 22. 24. 30. 40. crucigerorum, 2 fl. 10. crucig. aequae ac valore ad summam 12. florenorum aucto, iterumque imminuto dicemus? Certe hoc: *observantiam nunquam sibi similem esse potuisse.*

§. LV.

Ad valorem *monetae argenteae* tam in lege imperii, quam in privilegiis de non appellando limitatis expressae progredior. Iterum hic distinguere liceat periodos.

Primam inde ab anno 1551. repeto, qua ex vna marca argenti $9\frac{1}{2}$. florenos, qui 14. semuncias et 16. grana argenti puri continuerunt, cufos fuisse docet *die Münz-Ordnung* d. a. 1551. et 1559. *n*).

Altera

m) „Ist der Bescheid — — — daß der Goldguldens „der Appellatin, vermög ergangener Urtheil höher „nicht, denn zu zween und siebenzig Kreuzer gerechnet werde“ conf. RAPH. SEILER, Cam. Imp. Assessor, in *collectione sententiarum camera- lium*, part. II. pag. 789.

n) in cel. HIRSCHII *Münz-Archiv*, part. I. pag. 345. et 384.

Altera periodus a conuentione et instructione Rhenana et Franconica anno 1609. orta, postea in toto imperio aliquandiu recepta, 8. imperiales, 14. semuncias 4. grana argenti puri continentes, marcae assignauit, quae norma ad conuentionem vsque Zinnenensem durauit. o)

Tertia periodus a conuentione Zinnenensi anno 1667. inita, qua 16. floreni marcam efficiunt, nomen *des Zinnischen Fußes* accepit.

Quarta

-) Argumento est *Miinz-Edict des Oberrheinischen Krayses* de a. 1609. *Instruction des von Bamberg, Wiirzburg und Brandenburg in Gemeinschaft angenommenen Miinz-Meisters*, nec non *des zu Fiirth angenommenen correspondirenden Miinz-Guardeins* d. a. 1624. *Instruction eines Niirnbergischen Miinz-Meisters* d. a. 1637. *Gutachten der Miinz-Guardeine aus den 3. correspondirenden Fränk. Bayer- und Schwäbischen Kraysse* d. a. 1666. *Chur- und Fiirstliches- nec non Reichs-Städtisches Conclusum*, puncto *des Miinz-Wesens*, d. a. 1666. *Project des Conclusi imperii* d. a. 1666. Quae omnia reperiuntur in laudato *Archiuo rei monetariae*, part. II. pag. 25. part. III. pag. 402. part. IV. pag. 259. 261. 303. 366. 378. 387. 395. et 405.

Quarta a conuentione Lipsiensi anno 1690. inita, 18. florenos marcae assignans, nomen *des Leipziger Fußes* tulit.

Quinta et vltima a conuentione Austria-
ca et Bauarica anno 1753. inita, 20. flore-
nos marcae argenti puri adscribens, in ali-
quibus prouinciis 24. florenos marcae adnu-
merans, nomine *des Conventions Fußes* solet
insigniri p).

§. LVI.

His praemissis periculum faciam, mo-
netam primae periodi ad monetam hodian-
nam et quidem conuentionis vtriusque com-
putationis exigendi. Specimina praebeant
priuilegia:

Bremense q) d. a. 1554. ad 600. fl. Rhen.,
qui ad hodiernas monetas reducti consti-
tuunt

p) Generatim hic commendari meretur Anon. (von
P r a u n) gründliche Nachricht vom Münzwesen
etc. Göttingen 1730. Helmst. 1741. in 8.

q) Quamquam in mandato Archi-Episcopi Treui-
rensis d. 9. Ian. 1602. in Hirschens Münz-
Archiv, part. VII. pag. 352., sub floreno Rhe-
nano

tuunt summam $285\frac{5631066}{53687502}$ Ducator., h.
e. 783. Thal. $56\frac{5251724}{26843751}$ Crucig. secun-
dum libram nummulariam viginti floren-
rum (*nach dem 20. fl. Fuß*), et 940. Thal.
 $9\frac{3066141}{26843751}$ Crucig. secundum libram num-
mulariam viginti quatuor florenorum, (*nach
dem 24. fl. Fuß*).

Hanouiense d. a. 1606. ad 500. florenos
Rhenanos, qui ad hodiernas monetas re-
ducti summam constituunt $235\frac{4692555}{53687502}$
Ducatorum, s. 653. Thalerorum, $1\frac{12855604}{26843751}$
Crucigerorum secundum libram nummula-
riam viginti florenorum, (*nach dem 20. fl.
Fuß*), et 783. Thaler. $37\frac{15276223}{26843751}$ Crucig.
secundum libram nummulariam viginti qua-
tuor florenorum, (*nach dem 24. fl. Fuß*).

§. LVII.

Accedunt et priuilegia, *Nassouio-Aurau-
fiense*, d. a. 1750. ad 2000. florenos Rhena-
nos,

nano saepe florenum aureum subintelligi dica-
tur, et hoc in specie de LVDOLF in catal. pri-
uil. de non appell. pag. 62. ad priuilegium ciuita-
tis Bremensis applicare velit, hoc tamen indi-
stincte tueri non aulam, quum priuilegia vtique
strictae sint interpretationis.

nos, nec non *Waldecense* d. a. 1751. aequae ad 2000. florenos Rhenanos. Incidunt haec priuilegia in periodum quartam, ideoque secundum normam conuentionis Lipsiensis 1690. initae reducenda sunt. Summa igitur illa 2000. florenorum ad hodiernas monetas reducta constituit summam $2222\frac{2}{9}$. florenorum secundum libram nummulariam viginti florenorum (*nach dem 20. fl. Fuß*), $2444\frac{4}{9}$ florenorum secundum libram nummulariam viginti duor. florenorum, (*nach dem 22 fl. Fuß*,) et $2666\frac{2}{3}$. florenorum secundum libram nummulariam viginti quatuor florenorum, (*nach dem 24. fl. Fuß*).

§. LVIII.

Nunc si quaestio de valore monetae tempore Recessus Imperii Nouissimi, quo summa ordinationis 400. *Tbalerorum* statuta, ad hodiernam monetam exigendo oritur, responsio vix dubii aliquid habere poterit. Incidit nempe R. I. N. in periodum tertiam. Summa igitur 400. *Tbalerorum* ad hodiernas monetas reducta constituit

stituit summam $213\frac{6}{20}\frac{7}{1}$ Ducatorum, siue
 592. Thalerorum, $53\frac{6}{20}\frac{7}{1}$ Crucig. secundum
 libram nummulariam viginti floren-
 norum (*nach dem 20. fl. Fuß*) et 711. Thal.
 10. Crucig. secundum libram nummulari-
 am viginti quatuor florenorum (*nach dem*
24. fl. Fuß). Sponsorem iterum cieo om-
 ni exceptione maiorem Cel. BVNSEN, cuius
 laudatum elogium in adpendice exhibeo.

§. LIX.

Si tandem quaestio moueatur de priui-
 legio nouissimo patriae urbis Carolino d.
 a. 1743. ad 1000. Thaleros dato, ea sum-
 ma, quia hoc priuilegium incidit in perio-
 dum quartam, secundum normam conuen-
 tionis Lipsiensis computanda est; ficque
 haec summa priuilegiaria ad hodiernas mo-
 netas reducta constituit summam 1222.
 Thal. 20. crucig. secundum libram num-
 mulariam viginti duorum florenorum (*nach*
dem 22. fl. Fuß), quae sola in vrbe patria
 est legalis aerario et pecuniae mutuatitiae
 praescripta, quum libra nummularia vigin-

ti quatuor florenorum in priuato tantum commercio toleretur.

CAPVT III.

DE SVMMAE APPELLABILIS PROBATIONE.

§. LX.

Probatur tandem summa appellabilis vel per testimonium magistratus seu iudicis inferioris in camera imperii productum, vel per iuramentum ab appellante praestandum; quam alternatiuam non solum statuunt sententiae *r*) camerales, sed etiam leges imperii *s*).

§. LXI.

r) Quarum aliquas allegat TAFINGER *instit. iur. camer. sect. III. tit. 13. §. 643. not. o. B. L. B. de CRAMER in part. II. obs. 468.*

s) Quo referuntur O. C. d. a. 1521. tit. 24. §. 2. O. C. d. a. 1523. tit. 1. §. 6. O. C. d. a. 1555. part. II. tit. 28. §. 4. *Conc.* part. II. tit. 31. §. 8. R. I. d. a. 1654. §. 114.

§. LXI.

Quamdiu vero Iudex Camerae, Praefides, aut Assessores ob summam appellabilem in dubio pendent, inhibitionem decernere eis non licet. Minimum litteras pro informatione decerni iubet Recessus Imperii Nouissimus t).

§. LXII.

Si summa tandem appellabilis etiam quod minimam partem deficiat u), vel non pro-

t) in §. 123. „in gestalten denn Cammer-Richter, Präsidenten und Beysizere, wenn sie in Zweifel stehen, ob die summa appellabilis, oder aber dem privilegio vielleicht nicht conform seyn möchte, die begehrte Inhibitiones nicht zu erkennen, sondern abzuschlagen, oder wenigst dem iudici a quo vorhero um Bericht zu schreiben schuldig seyn sollen.“

u) Patrise Cuius toto Orbe celebratissimus, Ill. ab VFFENBACH de consil. imp. aulic. pag. 198. summa appellabili quoad minimam partem deficiente, appellationem admittendam esse, statuit. Sed eam sententiam non quidem sine omni ratione refutauit Ill. ROTBERG de praecipuis different. in ord. proced. inter summa imper. tribunalia, pag. 19.

probata sit, appellatio non admittitur in Summis Imperii Tribunalibus. Et si admittatur vel ex errore vel alia ex causa, tunc appellato competit exceptio deficientis summae appellabilis v), quae perpetuo opponi potest, quia nullitas iurisdictionis adest, quae sententiam, si daretur, effectura esset ipso iure nullam w). Sin vero appellatio non admittatur, pars grauata eam ob rem non omni iuris remedio est destituta, sed gaudet eo in casu remedio reuisionis vel transmissionis actorum x).

Et

v) GAIL, part. I. obs. 123. n. 2. pag. 447.

w) L. 1. §. 2. π. quod quisque iur. L. 20. π. de iurisdic. omn. iudic. L. 1. C. de pedan. iudic.

L. 1. C. si a non compet. iud. L. 53. C. de decurion.

x) R. D. d. a. 1600. §. 16. Conc. part. II. tit.

31. §. 10. R. I. d. a. 1654. §. 113. conf. GE-

ORG. BERNH. RIEDEN in diff. de reuisione ob summam non appellab. Argentor. 1664. MICH.

WILDER in diff. de reuis. part. iur. comm. in causis ex priuil. princip. et stat. imp. inadpella-

bilibus, Altorf. 1712. G. F. DEINLIN in diff.

de remed. reuis. et transmiss. actor. in causis adpell. non excluso, Altorf. 1752.

Et si negetur, in Camera decernuntur mandata de concedendo reuisionem vel transmissionem actorum sine Clausula y). Adhuc notatu dignum est, quod teste B. L. B. de CRAMER 2) per maiora Summi Collegii Cameralis, hoc remedium reuisionis, tanquam surrogatum remedii appellationis in causis ad Summa Imperii Tribunalia non deuolubilibus, intra decendum interponi debere, conclusum fuerit.

§. LXIII.

An vero in causa appellabili parti grauatae remedium appellationis et reuisionis vel transmissionis actorum alternatiuae competat? adhuc est quaestio diiudicatione digna. Patriae ICTus Celeberrimus, Ill. ORTH a) latius

y) de LVDOLF in comment. *System. iur. camer.* sect. I. §. 13. num. 17. pag. 136. de LYNKER *de grauam. extraiud.* cap. VI. §. 32. BLVM in *proc. camer.* tit. 46. num. 15.

2) in *denen Nebenstunden*, part. VIII. pag. 122.

a) in *denen Zusätzen ad comm. in reform. Francof.* pag. 262. seq.

latius in eam commentatus est, ac cum B. de LVDOLF *b)*, TEXTOR *c)*, de PVFFENDORF *d)* negativam propugnauit. Et immo verba R. I. N. *e)* „auf den Fall die Summa nicht appellabel, und den effectum deuolutiuum an das C. G. nicht gehabt könnte, daß alsdenn der Parthey ordentliche Obrigkeit - - - die vollkommene Acta - - - revidiren“ egregie pro illa militant. His enim ex verbis apparet, Rec. Imp. Nouiss. nec non R. D. de 1600. *f)* remedium reuisionis et transmissionis actorum in casum duntaxat non appellabilem introduxisse. Eius non habita ratione contrariam statuit sententiam B. L. B. DE CRAMER *g)*, in cuius fauorem quoque exstant non-

b) in comment. *system jur. camer.* sect. II. §. 6. pag. 218.

c) ad Rec. Imp. Nou. diff. XIII. §. 23.

d) de iur. de non appellando, cap. II. §. 124.

e) in §. 113.

f) in §. 16.

g) in *system. proc. imp.* sect. III. tit. I. §. 1297. num. 6. pag. 372. et in *denen Nebenstunden*, part. VIII. pag.

nonnulla praeiudicia b).

§. LXIV.

Quam summam reipublicae patriae appellabilem si causa non attingat, solum superest reuisionis s. transmissionis actorum remedium, idque tum ex legibus imperii tum vi *B. V.* d. a. 1613. i) in omnibus causis ad Summa Imperii Tribunalia ex quacunque demum causa non deuolubilibus competens.

pag. 121. part. XXXVII. pag. 18. adde THOM. BRÜNNEMANN in diff. *de remed. reuisionis speciatim. ex iur. Hamburgensi*, §. 8. Göttingae 1774.

b) Quorum quaedam allegat. Ill. ORTH in *denen Zusätzen ad comm. in ref. Francof.* pag. 262. sq.

i) in §. 20. „vermeynet einer in Sachen, davon vermög gemeiner rechten, reiches abschiede, und dieser Stadt statuten und priuilegien nicht appellirt werden könne, grauirt und beschweret zu seyn, dem soll sich des reichs-deputations-abschiedes de anno 1600. zu gebrauchen erlaubt und der Rath denselben remediis statt zu thun schuldig seyn“ *Accedit et Constit. d. a. 1691. §. 4.* „zum 4ten actorum reuisiones et transmissiones belangend, sollen selbige
hinfiire

petens. Commentator quidem in ius statutarium patriae vrbis Celeberrimus, Ill. ORTH *k)* contrariam sententiam, ac praeiudicia nec non responsa prudentum eam confirmantia allegans, propugnat, quia haec constitutio se referat ad R. D. d. a. 1600. *l)*, hic vero tantum loquatur de casu deficientis summae appellabilis, ergo etiam constitutio in casu tantum deficientis summae appellabilis locum tenere debeat, et non in causis per priuilegia plenarie ab appellatione exceptis. Sed si verba saepedictae constitutionis „*davon vermög — — dieser Stadt — — privilegien nicht appellirt werden könne*“ exigue atque exiliter reuocemus ad calculos, ea remedium reuisionis s. transmissionis actorum in causis per priuilegia patriae vrbis ab appellatione plenarie exceptis non excludere,

hinsiro in fällen, da solche nach den rechten und biesigen statuten zu suchen erlaubet — — iederzeit bewilligt werden.“

k) ad Reformat. Moeno - Francof. 4te Forts. iter Th. 43ter Tit. pag. 900. sq.

l) in §. 16.

dere, idque potius iubere, facile sentimus. Nil facit ad rem, hanc constitutionem se referre ad R. D. d. a. 1600. Haec enim relatio tendit duntaxat ad remedium reuisionis s. transmissionis actorum, parti grauatae in caussa ad Summa Imperii Tribunalia non deuolubili in hoc R. D. confirmatum.

Ne quis tamen hoc remedio, in solatium partis vere grauatae et beneficio appellationis ob caussam non deuolubilem destitutae introducto, friuole aut temere vtatur, pecuniam, quae arbitrio iudicis determinanda permittitur, in casum succumbentiae deponi iubet *des Heiligen Römischen Reichs-Stadt Frankfurt am Mayn erneuerte Ordnung, die Appellationes, Reuisiones und Transmissiones Actorum betr. d. 17. Sept. 1691. m)*

Dantur

m) in §. 4. vid. *Sammlung zur Erläuterung der Frankfurter Reformation dienender Verordnungen*, num. XXXVIII. pag. 98. sq.

H

Dantur tamen nonnulli casus, in quibus ius statutarium patriae vrbis remedium reuisionis s. transmissionis actorum non admittit. Huc referendae sunt I.) causae summariae n), II.) casus, vbi litis aestimatio summam appellabilem adaequat o), et tandem III.) casus, vbi pars grauata in causa non deuolubili remedium appellationis interposuit, eoque vel cecidit, vel per errorem praeterlapso demum decendio deprehendit p). Qui vel solus casus esse videtur, quo prouerbum locum non habeat: *Erroris agnitio est dimidia emendatio*, nisi argumenta concurrant, quae *in integrum restitutioni locum*

n) Ill. ORTH. *ad Reformat. Moeno-Francof.* 4te Forts. iter Th. 43ter Tit. pag. 890. et in dñen Zusätzen, pag. 261. sq.

o) Prozeß-Ordnung d. a. 1676. §. 13. „wird aber transmissio vel reuisio actorum post sententiam gesucht: so soll binführo deren keinem statt gegeben werden, wenn die litis aestimatio summam appellabilem auswirft“ conf. Ill. ORTH. *loc. cit.* 4te Forts. iter Th. 43ter Tit. pag. 895.

p) Ill. ORTH *loc. cit.*

cum faciant. Quod si enim talia reperiantur, fatalium rigor cedere debebit aequitati. Cui quidem summus patriae Magistratus assuetus, strictum ius semper summa temperare solet lenitate et humanitate, id quod quilibet aequus ciuis grata recolit mente, et ego demissa veneror pietate.

§. LXV.

Haec sunt, quae nunc grauissimum argumentum seligens, pro exiguis ingenii viribus differere conatus sum. Si qua minus accurate dicta sint, monitori ero facilis, immo, ut quisque monere me velit, etiam atque etiam rogo. Meliora edoctus, cedam legibus, cedam veritati. Praeiudiciis et auctoritatibus non cedam, quia symbolum semper in animo haeret, non exemplis iudicandum esse, sed legibus.

Sed si vel maxime leges, praeiudiciis euerti possent, quod nunquam euenturum esse confido, si reipublicae non interesset, abusum appellationum tolli, hoc vnicum addere iuuabit, veram summae appellabilis

lis aestimationem hactenus deductam ipsius partis appellantis bono stricte videri obseruandam.

Quotidiana experientia docemur, non nisi ducentorum et quod superat, immo trecentorum florenorum impendio q) appellationis processus posse obtineri.

Quae

q) Dabo exemplum expensarum in causa appellationis N. contra N. ab appellante solutarum, quale quidem ad manus est. Vtrum omnes expensae ad normam legum fuerint exactae, iam meum non est inquirere. Vbi non quid fieri et exigi debuerit, sed quid fieri et exigi soleat, exponere satago. En exemplum ipsum!

Expensae in prouincia fuerant fl. cruc.

1.)	Aduocato pro schedula Appellationis	1.	-	—
2.)	Pro copia et charta signata	-	-	— 12.
3.)	Pro instrumento Notariali interpositae appellationis	5.	30.	
4.)	Pro pergameno	1.	20.	
5.)	Pro testibus	1.	—	
6.)	Pro intimatione et requisitione actorum	1.	30.	

Summa 10. - 32.

Quae si omnia impenderit Appellans,
quid amplius eum acquisiuisse credamus,
quam

Summa 10. fl. 32. cr.

7.) Pro copia duplici instrumenti	1. q.	30.
8.) Pro iterata requisitione actorum et
nouo instrumento	2. q.	—
9.) Pro apostolis	—	30.
10.) Pro rationibus decidendi	16.	—
11.) Pro copia actorum 600. fol. vnum
quodque folium 6. cruc.	60.	—
12.) Commissario ad inrotulandum acta	3.	—
13.) Aduocato pro studio et labore in
termino inrotulationis	3.	—
14.) Eidem pro litteris ad Procuratorem
Camerae Imperialis datis, earumque
exemplo	2.	15.
15.) Nuncio celeri, <i>Postgeld</i>	1.	—
16.) Pro tribus Responsionibus totidem	1.	—

Expensae Wezlarienses.

D. Procuratoris

1.) pro arrha	11.	—
2.) pro 3. epistolis	1.	30.
3.) pro sollicitatura et palmario obten-
torum processuum	22.	—

Summa 135. - 17.

118 SECTIO III. DE RESTRICTA AD SVMM.

quam litem nunquam fere intermorituram,
nisi singulare causae priuilegium pro ipso
inter-

D. Aduocati Summa 135. fl. 17. cr.

- 1.) pro supplica pro processibus - 3. - —
- 2.) pro copia in duplo cum adiunctis 1. - 36.
- 3.) pro libello grauaminum - 36. - —
- 4.) pro copia duplici et exemplo ad-
iunctorum - - - 12. - —

Cancellariae Camerae Imper. pro

Taxa processuum vi adiuncti 22. *Rtblr.*

30. kr. seu in moneta camerali - 40. - 12.
- Nuncio pro insinuatione* - 18. - 24.

Reproductio:

- 1.) Duo recessus dilatorii - - 1. - 40.
- 2.) Recessus scriptus reproductionis 2. - —
- 3.) Copia - - - — - 48.
- 4.) Pro recessu orali cum reliq. - — - 50.
- 5.) Pro extensione mandati - - 1. - 30.
- 6.) Pro praestito iuramento - - 1. - 30.
- 7.) Pro 4. litteris ad partem et aduoca-
tum post obrentos processus datis 2. - —
- 8.) Pro nuncio celeri litter. deferent. et
referent. - - - 2. - —
- 9.) Currus publici praefecto pro allatis
actis et pecun. - - - 3. - 13.

Summa expensarum 262. —

intercedat; litem, inquam, singulis quidem annis 30. florenos et amplius exigentem, spem dubiam et periculum sententiae confirmatoriae, seros saepe post annos appellatoris fortunas euertentis, minitantem.

An rebus ita se habentibus cordatus caussae patronus parti, ut a sententia, summam 400. thalerorum hodiernorum continente, appellet, bona mente consulere possit? ego quidem non video. Quod obtenturus sit processus, ex mea quidem opinione despero; et, si non foret desperandum, ne vnquam et suo et reipublicae bono obtineat, opto, de propera at nimis fera ipsius poenitentia, si fortassis obtinuerit, certus atque securus.

APPENDIX

CELEB. REI MONETARIAE FRANCOFVRTENS.

PRAEFECTI D. P. C. BVNSEN

TESTIMONIUM

DE VALORE MONETAE IN PRIVILEGIIS DE
NON APPELLANDO LIMITATIS OBVIAE.

Q. 1.) Wenn 107. Goldgulden auf $1\frac{1}{2}$ Mr.
oder $71\frac{1}{3}$ Goldg. auf 1. Mr. Cöllnisch geben,
und $18\frac{1}{2}$ Carat fein Gold enthalten, wa.
macht die Summa von 1200. und 600.
Goldg. wenn man sie auf heutige Ducaten
reduciret, deren 67. Stück auf 1. Cölln. Mr.
geben, und fein halten 23. Car. 8. gr. Resp.

	im 20. fl. Fuß St. Gdg.
	Rthlr. 2447.
881 $\frac{343}{7597}$ Ducaten, thun	$31\frac{2183}{7597}$ kr. - 1200 —
	im 20. fl. Fuß
	Rthlr. 1223.
	$60\frac{4890}{7597}$ kr. - 600 —
	im 24. fl. Fuß
	Rthlr. 2936.
----- thun	$73\frac{4139}{7597}$ kr. - 1200 —
	im 24. fl. Fuß
	Rthlr. 1468.
	$36\frac{11736}{15194}$ kr. - 600 —

Anmer-

Anmerckung. Weil bey dieser Frage des Silbers zur Legirung, in denen 1200. und 600. Stück Goldgulden, nicht gedacht worden; So ist auch des Silbers in denen Ducaten, in der reduction in solche nicht gedacht.

Q. 2.) Wenn $71\frac{1}{3}$ Goldgulden auf 1. Cölln. Mr. geben, und 18. Carat, 6. gr. fein Gold, 3. Carat, 8. gran. Silber, und 1. Carat, 10. gran. Kupfer enthalten, was macht die Summa von 700. Goldg. heutige Münz in Ducaten, Rthlr. im 20. und 24. fl. Fuß R. $513\frac{7}{7}\frac{1}{5}\frac{6}{9}\frac{4}{7}$ Ducaten, $401\frac{5}{5}\frac{0}{4}\frac{3}{4}\frac{9}{8}\frac{8}{2}\frac{0}{8}\frac{7}{9}\frac{3}{3}$ gran. fein Silber, thun im 20. fl. Fuß Rthlr. 1446. $16\frac{3}{3}\frac{1}{2}\frac{6}{6}\frac{9}{7}\frac{2}{7}\frac{7}{7}\frac{1}{3}\frac{5}{5}\frac{2}{8}$ kr., im 24. fl. Fuß Rthlr. 1735. $38\frac{1}{5}\frac{9}{4}\frac{8}{4}\frac{1}{6}\frac{5}{2}\frac{1}{8}\frac{1}{9}\frac{6}{3}$ kr.

Q. 3.) Wenn 72. Goldgulden auf 1. C. M. geben, und enthalten 18. Car. 6. gr. Gold, 3. Car. 8. gr. Silber, und 1. Car. 10. gr. Kupfer, was macht die Summe von 60. 1000. 500. 600. 1000. 1000. 700. 2000. 500. 400. 500. 500. 500. 1800. 900. 90. Goldg. in heutigen Ducaten, Rthlr. im 20. und 24. fl. Fuß? Nota. Die Summa von diesen allen

allen macht 12050. Stück Goldgulden. R.
 $8765\frac{415}{1704}$ Ducaten und $6840\frac{151755}{256878}$ gr.
 fein Silber, thun im 20. fl. Fuß Rthlr.
 $24664.53\frac{317233}{770634}$ kr., im 24. fl. Fuß Rthlr.
 $29597.46\frac{2211}{128439}$ kr.

Q. 4.) Wenn 72. Goldg. auf 1. C. M. gehen
 und enthalten 18. Car. 10. gr. Gold, 3.
 Car. 8. gr. Silber, und 1. Car. 6. gr. Ku-
 pfer, was machen 1800. 900. und 90. Goldg.
 in heutigen Ducaten, Rthlr. im 20. und
 24. fl. Fuß? R. $2066\frac{17}{568}$ Ducaten und
 $1581\frac{6231}{9314}$ gr. fein Silber, thun im 20. fl.
 Fuß Rthlr. $5812.17\frac{813447}{2026482}$ kr., im 24.
 fl. Fuß Rthlr. $6974.57\frac{1206}{4737}$ kr.

Q. 5.) Wenn $9\frac{1}{2}$ Gulden auf 1. C. M. Silber
 geben und fein halten 14. Loth 16. gr., wie-
 viel machen 600. und 500. Gulden in heuti-
 gen Ducaten, Rthlr. im 20. und 24. fl. Fuß?
 Nota ist Summa 1100. fl. R. $517\frac{238511}{4880682}$
 Ducaten, thun im 20. fl. Fuß, Rthlr. $1436.$
 $58\frac{177507}{2440341}$ kr., im 24. fl. Fuß, Rthlr.
 $1723.87\frac{1677213}{2440341}$ kr.

Q. 6.) Wenn 8. Thlr. auf 1. C. M. Silber ge-
 ben und fein halten 14. Loth, 4. gr., wie-
 viel

viel machen 400. solcher Thaler in heutigen
Ducaten, Rthlr. im 20. und 24. fl. Fuß?
R. $213\frac{67}{201}$ Ducaten thun im 20. fl. Fuß
Rthlr. 592. $53\frac{67}{201}$ kr., im 24. fl. Fuß
Rthlr. 711. 10. kr.

Die Richtigkeit derer vorstehenden Rechnungen
attestiret hiermit, Franckfurth am Mayn den
15ten Octob. 1778.

Philipp Christian Bunsen,
Münzmeister.

with number 100, which is the
 number of the 100th volume of the
 series. The number 100 is the
 number of the 100th volume of the
 series. The number 100 is the
 number of the 100th volume of the
 series.

The number 100 is the number of the
 100th volume of the series. The
 number 100 is the number of the
 100th volume of the series.

The number 100 is the number of the
 100th volume of the series. The
 number 100 is the number of the
 100th volume of the series.

Stark, Georg Christoph

Tractatus de summa appellabili in deferendis ad summa imperii tribunalia
provocationibus rite aestimanda

Wezlariae [1791]

Regensburg, Staatliche Bibliothek -- 999/Caps.60(6
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11087094-2
VD18 12296376-001